

PURITAS



*Ce înseamnă să trăiesc
prin credința în providența
lui Dumnezeu?*

Thomas Lye

Ce înseamnă să trăiesc prin credința
în providența lui Dumnezeu?

Thomas Lye

Ce înseamnă să trăiesc prin
credința în providența lui
Dumnezeu?

MAGNA GRATIA

Dascălu, 2026

CE ÎNSEAMNĂ SĂ TRĂIESC PRIN CREDINȚA ÎN PROVIDENȚA LUI DUMNEZEU?

Thomas Lye

Copyright © 2026 Editura MAGNA GRATIA. Toate drepturile rezervate. Nicio parte a acestei publicații nu poate fi reprodusă, stocată sau transmisă în orice formă și prin orice mijloace – electronice, mecanice, prin fotocopiere, microfilmare, înregistrare sau alt fel – cu excepția unor citate scurte în recenzii, fără permisiunea prealabilă a deținătorului drepturilor de autor.

Publicat în original sub titlul *How Are We to Live by Faith on Divine Providence?*, de Rev. Thomas Lye, parte din *The Morning Exercises at Cripplegate, St. Giles*, vol. 1, London: William Tegg, 1844.

Traducerea: Ninel Lazăr. Corectura: Monica Lazăr. Tehnoredactare și DTP: MG Books.

Dacă nu este precizat altfel în text, citatele biblice sunt preluate din Biblia Cornilescu, ediția revizuită. Drepturi de autor British and Foreign Bible Society (BFBS) și Societatea Biblică Interconfesională din România (SBIR) 1924, 2016. Folosit cu permisiune. Referințele biblice notate cu NTR sunt preluate din Biblia, Noua Traducere Românească (NTR). Copyright 2007, 2010, 2016 de Biblica Inc. Toate drepturile sunt rezervate. Folosit cu permisiune.

ISBN: 978-630-351-358-4 (pdf); 978-630-351-359-1 (epub).

Editura MAGNA GRATIA nu susține în mod necesar toate punctele de vedere ale autorilor pe care îi publică.

„*Să nu furi*” (Exod 20:15).

Respectă drepturile de autor și efortul depus pentru publicarea acestei cărți!

Cerințele MAGNA GRATIA privind drepturile de autor pot fi consultate la adresa de internet www.magnagratia.org/copyright.html.

Editura MAGNA GRATIA

Str. Liliacului nr. 26,

Dascălu-Ilfov 077075

Email: contact@magnagratia.org

Internet: www.magnagratia.org

Cuprins

Prefața seriei PURITAS	7
Introducere	15
Capitolul 1. Natura încrederii în Dumnezeu	21
Capitolul 2. Marele obiect al încrederii creștinului	47
Capitolul 3. Temeiurile sigure și stabile ale încrederii în Dumnezeu	59
Capitolul 4. Împrejurările pentru exercitarea încrederii	81
Capitolul 5. Încrederea în Dumnezeu în vremuri de belșug și prosperitate	93
Capitolul 6. Încrederea în Dumnezeu în vremuri de tristețe, necazuri, lipsuri și suferințe	141
Despre autor	183
Anexă. Întrebări pentru studiu și reflecție	187
Despre MAGNA GRATIA	

PREFAȚA SERIEI PURITAS

Dacă evanghelicii de astăzi știu ceva despre puritani și puritanism, ceea ce ei știu izvorăște fie din mituri sau folclor evanghelic, fie din prezumția că puritanii au fost niște oameni cu capul mare, care trăiau într-un soi de turn de fildeș, izolați de societate, ducând o viață excesiv de austeră și fiind preocupați obsesiv de o teologie lipsită de realism, un soi de despicare a firului în patru fără prea mare legătură cu viața de zi cu zi.

Realitatea istorică este însă una foarte diferită. Da, ca primă generație de după Reformă, puritanii au împărtășit preocuparea reformatoarelor pentru studiu doctrinar și claritate teologică. Dar ei nu s-au limitat la asta. Scrierile puritanilor sunt atât de bogate în aplicații practice, atât de conectate la

viața reală și atât de realiste în așteptările create pentru creștinul evanghelic, încât aproape că este de mirare cum se face că, după atâtea secole care s-au scurs de la perioada puritană încoace, ei sunt văzuți în continuare ca niște „sihaștri” evanghelici.

Acesta este unul dintre motivele care m-au determinat să mă aplec mai mult asupra traducerilor scrierilor puritane în lucrarea de la MAGNA GRATIA și mai ales să ajut la demistificarea portretului puritanului zugrăvit în lumea contemporană evanghelică.

Seria PURITAS este o colecție de peste 100 de scrieri scurte, axate pe întrebări de natură foarte practică, dileme care i-au preocupat pe autorii puritani și la care au căutat să răspundă în general prin predici sau scrieri relativ scurte, dar adânc înrădăcinate în argumente și dovezi biblice. Ceea ce sper să observe aceia care se vor opri să citească

această serie este natura atât de actuală a întrebărilor și dilemelor cu care puritanii s-au luptat și la care au căutat asiduu (și au găsit) răspunsuri biblice.

De la chestiuni precum maniera de a avea și păstra siguranța mântuirii, la cum să-L iubim practic pe Dumnezeu cu toată inima și pe aproapele ca pe noi înșine; de la felul cum ar trebui să luptăm concret cu isпита și poftele nesănătoase la maniera în care ar trebui să folosim legitim binecuvântările lui Dumnezeu pentru această viață; de la cum ar trebui să trăim prin credință în providența lui Dumnezeu și până la cum ar trebui să tratăm dărnicia pentru a-L glorifica pe Dumnezeu prin ea; de la cum să exprimăm mulțumirile față de bunătatea lui Dumnezeu și până la lupta cu depresia și anxietatea; de la ce trebuie făcut pentru a ne înfrâna limba și până la cum ar trebui

să suportăm necazurile, durerile și suferințele în lume; de la cum ar trebui să postim după voia lui Dumnezeu și până la ce pot face părinții pentru a-și ajuta copiii să Îl cunoască pe Hristos spre mântuirea lor; de la identificarea semnelor dragostei autentice față de frații în credință și până la cum ar trebui să tratăm conflictele și când sunt necesare despărțirile în adunări (și multe alte astfel de întrebări și dileme de natură practică) – seria PURITAS își dorește să redescopere înțelepciunea puritană practică, intens biblică și hotărât teocentrică, și să o prezinte generației actuale.

De aceea, invitația mea pentru cititor este aceasta – deschide-ți inima și pregătește-te pentru una dintre cele mai frumoase aventuri, în înțelepciunea biblică practică, dacă este să îi spunem așa, prin care vei crește spiritual mai mult decât ți-ai

închipuit vreodată că ar fi posibil. Și ține aproape de tine Biblia, pentru că vei avea nevoie să faci ceea ce puritanii au făcut și au cerut cu excelență – slujba asemenea credincioșilor din Berea, anume să vezi dacă învățătura primită prin această serie este biblică sau nu.

Ninel Lazăr
Editura și Asociația
MAGNA GRATIA,
August 2026

Popoare, în orice vreme, încredeți-vă în El,
vărsați-vă inimile înaintea Lui! Dumnezeu este
adăpostul nostru!

PSALMUL 62:8

INTRODUCERE

Cuvintele citate la începutul acestei cărți constituie un îndemn solemn și mișcător la o îndatorire cât se poate de importantă și spirituală. În ele observăm următoarele lucruri esențiale:

(1) *Îndatorirea prezentată și poruncită*, anume încrederea: „Încredeți-vă în El”. Bizuiți-vă pe El sau odihniți-vă în siguranță în El, în ce privește ajutorul, sprijinul, călăuzirea, ocrotirea, purtarea de grijă, izbăvirea și mântuirea deplină.

(2) *Cine este chemat să exercite această încredere*, sau persoanele asupra cărora apasă această îndatorire și de la care se așteaptă împlinirea ei, adică „popoarele” sau oamenii în general. Și ar trebui să observăm, în primul rând, exclamația care se află în aceste cuvinte și care este potrivită să trezească atenția și

afecțiunea, ca și cum ar fi spus: „O, popoare!”

În al doilea rând, ar trebui să observăm *universalitatea chemării la încredere*, căci ea vizează toate popoarele, căci nu se face nimic deosebire. Expresia este nespecifică și echivalează cu una universală – „popoare” – ca și cum ar fi spus: „O, toți oamenii, de orice sex, vârstă, rang, stare socială sau relație”. Așa este redat termenul original în Septuaginta și în Vulgata [latină]: *Omnis congregatio populi*.

În al treilea rând, putem vedea *caracterul special al obligației*, ea fiind mai mare pentru unele popoare decât pentru altele, chiar dacă este adresată tuturor. Este adevărat că toate familiile Pământului trebuie să se încreadă în Dumnezeu, însă există un popor cu o legătură mai specială, care constă din casa credinței, congregația lui Israel

și adunarea sfinților, cei pe care sufletul lui Dumnezeu îi iubește nespus. Aceștia sunt obligați mult mai categoric decât toți ceilalți să se încreadă în Domnul Dumnezeul lor. Psalmistul spune în altă parte: „Israele, încrede-te în Domnul! [...] Cei ce vă temeți de Domnul, încredeți-vă în Domnul”, fie iudei, fie neamuri (Ps. 115:9, 11).

(3) *Marele obiect al acestei sfinte încrederi* sau Persoana către care trebuie îndreptată ea: „în El”, adică în Domnul Iehova, după cum reiese din versetul 7. „În El și numai în El”, și nu putem evita să notăm particularitatea și exclusivitatea expresiei: „În El și în nimeni altul în afară de El”.

(4) *Circumstanța exercițiului acestei încrederi, adică împrejurarea de timp*, când anume, și de durată, altfel spus cât timp, în care trebuie exercitată încrederea. Altfel spus, când trebuie să ne încredem în Domnul? „În

ce vreme?” Iar răspunsul este cât se poate de categoric: „În orice vreme”, în fiecare ceas, așa cum spune versiunea siriacă. Așa cum un prieten adevărat trebuie să iubească, la fel trebuie ca un credincios statornic să se încreadă în Dumnezeu lui, adică în orice vreme: „Prietenul adevărat iubește oricând” (Prov. 17:17).

Câtă vreme durează sau trebuie să dureze această încredere? „În fiecare zi” (Ps. 44:8). În toate zilele vieții noastre, în toate zilele timpului rânduit lor, acești Iov ai lui Dumnezeu trebuie nu doar să „aștepte”, ci și să „se încreadă” în Dumnezeu, până va veni schimbarea. Ba chiar trebuie să ne încredem în El „pe vecie” (Isaia 26:4), sau, cum spune în alt text, „în veci de veci” (Ps. 52:8).

După ce am descuiat astfel vistieria, bijuteria sau adevărul pe care îl găsim așezat în ea este acesta, și anume că este marea și

indispensabila îndatorire a tuturor credincioșilor să se încreadă în Domnul Dumnezeu lor în orice vreme, și să se încreadă numai în El.

Tot ce voi avea de spus despre acest adevăr practic va fi cuprins în următoarele cinci puncte generale:

(I) Încrederea în Dumnezeu este datoria credinciosului și vom vedea ce înseamnă ca el să se încreadă în Dumnezeu.

(II) Care este și trebuie să fie marele și unicul obiect al încrederii credinciosului?

(III) Care sunt temeiurile sigure și stabile, pietrele din capul unghiului, pe care credincioșii își pot clădi cu fermitate încrederea în Dumnezeu?

(IV) Care sunt împrejurările speciale și deosebite care cer cu glas tare exercitarea acestei încrederi?

CE ÎNSEAMNĂ SĂ TRĂIESC PRIN CREDINȚA
ÎN PROVIDENȚA LUI DUMNEZEU?

(V) Cum se manifestă, se exercită și lucrează credința sau încrederea în Dumnezeu în asemenea împrejurări.

1.

NATURA ÎNCREDERII ÎN DUMNEZEU

Domnul este sau, cel puțin, ar trebui să fie „nădejdea tuturor marginilor îndepărtate ale Pământului și mării!” (Ps. 65:5). „Încrede-te în Domnul din toată inima ta” (Prov. 3:5), bizuindu-te pe brațul puterii Lui (Isaia 51:5), „pe cuvântul adevărului Său”, pe făgăduințele Lui credincioase, pe îndurările Lui pe care le dă fără plată (Ps. 52:8) și pe mântuirea Lui deplină (Ps. 78:22).

Dar ce înseamnă sau ce presupune să te încrezi în Dumnezeu?

CE NU ESTE ÎNCREDEREA ÎN DUMNEZEU

A te încumeta să faci tot felul de lucruri punându-le pe seama lui Dumnezeu, a-L

ispiti pe Dumnezeu, a nutri speranțe false legate de favoarea și ocrotirea Lui plină de har, în timp ce tu umbli pe calea păcatului – aceste lucruri nu sunt expresii legitime ale încrederii în Dumnezeu.

Nu este încredere legitimă în Dumnezeu să alergi neghiobește în josul unei prăpastii și să spui cu încredere: „Nu voi cădea”, nici să te arunci cu capul înainte de pe acoperișul templului și totuși să te aștepți la ocrotirea din partea îngerilor (Matei 4:5-7).

De asemenea, să „prorocești pentru bani”, dar totodată să pretinzi că te bizui pe Domnul și să zici: „Oare nu este Domnul în mijlocul nostru? Nu ne poate ajunge nicio nenorocire” (Mica 3:11), ori să te binecuvântezi în inima ta și să îți spui că vei avea parte de pace, deși umbli după închipuirile inimii tale rele (Deut. 29:19) – nimic din toate acestea nu înseamnă încredere în

Dumnezeu, ci „încredere în rău” (Iov 15:31) și punerea încrederii în țeserea unei „pânze de păianjen” (Iov 8:13-14).

CE ESTE ÎNCREDEREA ÎN DUMNEZEU

Voi încerca să definesc încrederea în Dumnezeu mai întâi într-o manieră mai generală, apoi mai în particular.

Încrederea în Dumnezeu în termeni generali

A te încrede în Dumnezeu înseamnă să-ți arunci povara asupra Domnului atunci când este prea grea pentru umărul tău: „Încredințează-ți soarta în mâna Domnului, și El te va sprijini. El nu va lăsa niciodată să se clatine cel neprihănit” (Ps. 55:22).

A te încrede în Dumnezeu înseamnă să locuiești „la umbra Celui Atotputernic” atunci când nu știi unde să-ți pleci capul pe pământ (Ps. 91:1), să privești „spre Făcătorul” tău și să ai „ochii îndreptați spre Sfântul

lui Israel” (Isaia 17:7); să te sprijini pe Preaiubitul tău (Cânt. 8:5; Isaia 36:6); să te sprijini, când ești gata să te prăbușești, pe Domnul Dumnezeuul tău (Isaia 26:3). Altfel spus, încrederea în Dumnezeu este acel act sau exercițiu înalt al credinței prin care sufletul care privește la Dumnezeu și se sprijină pe bunătatea, puterea, făgăduințele, credincioșia și providența Lui este ridicat deasupra fricilor și descurajărilor carnale, deasupra îndoielilor tulburătoare și a neliniștilor, fie spre dobândirea și păstrarea a ceea ce este bun, fie pentru împiedicarea sau îndepărtarea răului.

Încrederea în Dumnezeu în particular

Pentru a lămuri mai bine natura încrederii în Dumnezeu, voi prezenta elementele încrederii, lucrurile care o însoțesc și efectele ei.

a. Elementele încrederii în Dumnezeu

În ce privește elementele încrederii în

Dumnezeu, cred că putem deosebi trei astfel de componente.

Un prim element al încrederii în Dumnezeu ține de *cunoașterea clară sau înțelegerea corectă a lui Dumnezeu*, așa cum este descoperit în Cuvântul și în lucrările Sale. Psalmistul spune că „cei ce cunosc Numele Tău se încred în Tine” (Ps. 9:10), și doar ei pot face asta. Principalul motiv pentru care Dumnezeu este atât de puțin crezut este că El este atât de puțin cunoscut. Cunoașterea lui Dumnezeu este atât de necesară pentru o încredere corectă, încât este folosită ca sinonim al încrederii: „Îl voi ocroti, căci cunoaște Numele Meu”, adică se încrede în El (Ps. 91:14).

Al doilea element al încrederii în Dumnezeu constă din *consimțirea deplină a înțelegerii și încuviințarea voinței față de acele revelații divine*, ca fiind adevărate și

bune, prin care Domnul Se prezintă pe Sine ca obiect potrivit încrederii noastre. Grecii exprimă acest act prin cuvântul *πιστευειν*, latinii prin termenii *credere*, *fidem habere* și *testimonium recipere*, iar evreii prin *אמין* – toți acești termeni având sensul „a crede” sau „a da crezare”. Astfel, se spune că israeliții „au crezut în Domnul și în robul Său Moise” (Exod 14:31), iar sufletul care se încrede privește cuvintele făgăduinței ca „adevărate și cu totul vrednice de primit” (cf. 1 Tim. 1:15).

Al treilea element al încrederii în Dumnezeu este *sprijinirea, bizuirea sau odihnirea fermă și statornică a întregului suflet pe Dumnezeu*. Am mai putea defini acest element și ca o convingere fermă și o încredere specială a inimii, prin care credinciosul își însușește personal făgăduințele credincioase ale lui Dumnezeu și ajunge la concluzia și

hotărârea neclintită că Domnul poate și vrea să împlinească față de el făgăduințele bune pe care i le-a făcut. Aceasta este, de fapt, însăși esența încrederii, unul dintre cele mai înalte și nobile acte ale credinței. Acesta este lucrul la care Pavel face apel adesea în mai multe dintre epistolele sale. Despre Avraam se spune că era „întărit prin credință, dând slavă lui Dumnezeu” și „deplin încredințat că El ce făgăduiește poate să și împlinească” (Rom. 4:20-21). Latinii numesc aceasta *fiducia* [„încredere”], scolastici o numesc *fiducia fidei* [„siguranța credinței”], iar evreii o exprimă printr-un termen cu sensul de „a se rezema pe” sau „a-și sprijini greutatea trupului asupra cuiva pentru susținere”. Profetul Isaia spune în acest sens: „În ziua aceea, rămasăta lui Israel și cei scăpați din casa lui Iacov, nu se vor mai sprijini pe cel ce îi lovea; ci se vor sprijini cu încredere pe Domnul, Sfântul lui Israel” (Isaia 10:20).

Acestea sunt, deci, elementele constitutive ale încrederii.

b. Lucrurile care însoțesc încrederea sfântă

Oriunde există această încredere evlavioasă în Dumnezeu, ea este însoțită, în măsuri variate, de 3 lucruri.

Primul lucru care însoțește încrederea sfântă constă dintr-o *liniște sfântă, o siguranță și pace a sufletului*, lucruri care izvoresc din convingerea deplină că ne aflăm în siguranță. Prin aceasta, sufletul este eliberat de îngrijorările care îl tulbură și de bănuielele cu privire la starea și condiția noastră. De aici și cuvintele profetului: „Celui cu inima tare, Tu-i cheazășuiești pacea; da, pacea, căci se încrede în Tine” (Isaia 26:3). Aici mă refer la o siguranță sfântă, nu siguranța carnală asemenea celei a oamenilor despre care se vorbește în Țefania 1:12, care „se bizuiesc pe drojdiile lor” și zic în inima

lor: „Domnul nu va face nici bine, nici rău”. Ea nu este o siguranță asemenea celei a curvei îmbrăcate în purpură, care spune în inima ei: „Șed ca împărăteasă și nu sunt văduvă, și nu voi ști ce este plânsul” (Apoc. 18:7). Nu, ci este o siguranță sfântă, așa cum citim în Proverbe 18:10: „Numele Domnului este un turn tare; cel neprihănit fuge în el, și stă la adăpost”, adică aleargă acolo pe picioarele încrederii. Ea este în siguranță, ca om ajuns într-un turn înalt și bine întărit, care nu se teme de cele mai ascuțite ori mai repezi săgeți trase împotriva lui, ca puii care se adăpostesc „sub acoperământul aripilor mamei lor”, sau ca ucigașul din greșeală, care era scăpat de urmăritorul răzbunător atunci când se afla într-o cetate de scăpare: „Dumnezeu este adăpostul și sprijinul nostru, un ajutor, care nu lipsește niciodată în nevoi” (Ps. 46:1). Când omul se încrede în Dumnezeu, el își liniștește sufletul într-un

fel dulce și se odihnește la pieptul lui Dumnezeu. El nu se mai tulbură și nu mai nutrește gânduri suspicioase cu privire la starea lui. David și-a exprimat astfel hotărârea: „Eu mă culc și adorm în pace, căci numai Tu, Doamne, îmi dai liniște deplină în locuința mea” (Ps. 4:8).

Al doilea lucru care însoțește încrederea sfântă în Dumnezeu este *o nădejde satornică și bine întemeiată în El*. Încrederea și nădejdea sunt ca doi gemeni: ele se nasc împreună și cresc împreună. Acesta este și motivul pentru care cele două sunt adesea puse împreună în Scriptură: „Tu ești nădejdea mea, Doamne Dumnezeule! În Tine mă încred din tinerețea mea” (Ps. 71:5). „Binecuvântat să fie omul care se încrede în Domnul și a cărui nădejde este Domnul” (Ier. 17:7). „Și atunci îi voi putea răspunde celui ce mă batjocorește, căci mă încred în Cuvântul

Tău. Nu lua de tot din gura mea cuvântul adevărului! Căci nădăjduiesc în judecățile Tale... Adu-Ți aminte de făgăduința dată robului Tău, în care m-ai făcut să-mi pun nădejdea” (Ps. 119:42-43, 49). De aceea, Septuaginta redă de obicei cuvântul tradus prin „încredere”, inclusiv în textul de față, printr-unul care semnifică nădejdea. Nădejdea este, așadar, acel *fidus achates*, „tovarășul credincios” al încrederii.

În această nădejde se găsesc două lucruri. Primul este *așteptarea sfântă și încrezătoare*, ca și privirea atentă după prezența plină de har a lui Dumnezeu. Încrederea crede, iar nădejdea așteaptă să se bucure de ceea ce Dumnezeu a făgăduit. Așa spune profetul: „Eu nădăjduiesc în Domnul... În El îmi pun încrederea” (Isaia 8:17). Nădejdea privește și scrutează orizontul, așteptând arătarea lui Dumnezeu. Ea nu face acest lucru asemenea

mamei lui Sisera, care aștepta biruința și se gândea că fiul ei se va întoarce ca un cuceritor triumfător, încărcat de pradă și bogății, în vreme ce nenorocitul zăcea însângerat la picioarele Iaelei (Jud. 5:28), nici asemenea acelor oameni păcătoși și ticăloși, care „așteptau pacea, și nu vine nimic bun” (Ier. 8:15). Nu, căci o astfel de nădejde zadarnică și fără temei înroșește obraji de rușine și acoperă fața de tulburare. Nădejdea aceasta însă nu înșală (Rom. 5:5), iar așteptarea ei stăruitoare se va încheia negreșit într-o împlinire dulce. Al doilea lucru prezent în această nădejde este așteptarea smerită și neîncetată a timpului hotărât de Dumnezeu pentru împlinirea făgăduinței Lui. Privirea în așteptare și așteptarea răbdătoare a lui Dumnezeu trebuie să fie unite: „Eu însă voi privi spre Domnul, îmi voi pune nădejdea în Dumnezeul mântuirii mele, Dumnezeul meu mă va asculta” (Mica 7:7). Credința

urcă în vârful turnului ei de strajă, privește în zare și vede dacă se apropie ajutorul. Dar să presupunem că la orizont nu se arată nimic, că ajutorul întârzie. Chiar și atunci, nădejdea așteaptă și rabdă până la vremea potrivită rânduită de Dumnezeu. Credința bate la poarta Cerului, și uneori dinăuntru nu vine niciun răspuns. Dar ea bate iarăși, și tăcerea pare că domnește. Totuși, credința conchide astfel: „Dumnezeul meu mă va auzi și-mi va răspunde, dar este potrivit să aștept vremea rânduită de El”. „Căci este o prorocie, a cărei vreme este hotărâtă, se apropie de împlinire, și nu va minți; dacă zăbovește, așteapt-o, căci va veni și se va împlini negreșit” (Hab. 2:3). Tot astfel afirmă și David: „Da, suflete, încrede-te în Dumnezeu, căci de la El îmi vine nădejdea” (Ps. 62:5). Când David își închide gura, își deschide urechea; el așteaptă și ascultă ce are Dumnezeu să spună, apoi concluzionează,

contrar aparențelor, că Domnul avea să îi „vorbească de pace” la timpul cel mai potrivit după înțelepciunea Sa: „Eu voi asculta ce zice Dumnezeu, Domnul: căci El îi vorbește de pace poporului Său și iubiților Lui, numai, ei să nu cadă iarăși în nebunie” (Ps. 85:8).

Al treilea har care însoțește încrederea sfântă în Dumnezeu este o *siguranță smerită, sfântă și neînfrică în Dumnezeu*. Solomon spune: „În frica de Domnul”, în frica de fiu, o frică solemnă și plină de reverență față de Dumnezeu, „este un izvor de viață, ea ne ferește de cursele morții” (Prov. 14:26, lit. KJV). Această încredere sfântă nu este altceva decât credința ridicată la cota ei cea mai înaltă. Sufletul încrezător se mișcă pe o orbită mai înaltă decât ceilalți sfinți și conduce avangarda oștirii Cerului. Așa cum răbdarea nu este altceva decât nădejde

prelungită, tot astfel încrederea nu este altceva decât credință întărită, esența și elixirul credinței.

Această siguranță sau încredere smerită, sfântă și neînfricăată în Dumnezeu cuprinde ea însăși trei lucruri. În primul rând, ea cuprinde curaj și tărie creștină, lucruri contrare fricii carnale și deprimării sufletului. „Iată, Dumnezeu este izbăvirea mea, voi fi plin de încredere, și nu mă voi teme de nimic; căci Domnul Dumnezeu este tăria mea și pricina laudelor mele, și El m-a mântuit” (Isaia 12:2). „El nu se teme de veștile rele, ci inima lui este tare, încrezătoare în Domnul” (Ps. 112:7). „Nu trebuie să te temi nici de groaza din timpul nopții, nici de săgeata care zboară ziua” (Ps. 91:5). „Dumnezeu este adăpostul și sprijinul nostru, un ajutor, care nu lipsește niciodată în nevoi. De aceea nu ne temem, chiar dacă s-

ar zgudui Pământul, și s-ar clătina munții în inima mărilor. Chiar dacă ar urla și ar spuma valurile mării, și s-ar ridica până acolo de să se cutremure munții” (Ps. 46:1-3). Astfel, spune David, fără teamă, că „Domnul este lumina și mântuirea mea: de cine să mă tem? Domnul este sprijinitorul vieții mele: de cine să-mi fie frică?” (Ps. 27:1). Încrederea lui în Dumnezeu a stins cu totul în el frica servilă de oameni: „Eu mă voi lăuda cu Dumnezeu, cu Cuvântul Lui. Mă încred în Dumnezeu, și nu mă tem de nimic: ce pot să-mi facă niște oameni?” (Ps. 56:4).

În al doilea rând, această încredere cuprinde o îndrăzneală creștină și un spirit activ, lucruri opuse lașității. Încrederea sfântă a întărit inima lui Iosif din Arimateea să meargă cu îndrăzneală la Pilat și să ceară trupul lui Isus (Marcu 15:43). Ea l-a făcut pe David în stare să-l înfrunte pe Goliat și i-a

dat curaj să apuce ursul de dinți și leul de falcă. Leneșii sunt cei care spun: „Afară este un leu” (Prov. 22:13). Dar, odată ce credinciosul care își pune încrederea în Dumnezeu își cunoaște datoria, aceasta îi este de ajuns, astfel că el o va împlini cu minte curajoasă și neînfricăată, asumându-și-o cu bucurie și încredințându-se pe sine și izbânda în mâna lui Dumnezeu:

„Când au văzut ei îndrăzneala lui Petru și a lui Ioan, s-au mirat, întrucât știau că erau oameni necărturari și de rând; și au priceput că fuseseră cu Isus... Drept răspuns, Petru și Ioan le-au zis: „Judecați voi singuri dacă este drept înaintea lui Dumnezeu să ascultăm mai mult de voi decât de Dumnezeu” (F.A. 4:13, 19).

„Și acum, iată că, împins de duhul, mă duc la Ierusalim, fără să știu ce mi se va întâmpla acolo” (F.A. 20:22).

„Binecuvântat să fie omul, care se încrede în Domnul, și a cărui nădejde este

Domnul! Căci el este ca un pom sădit lângă ape care-și întinde rădăcinile spre râu; nu se teme de căldură, când vine, și frunzișul lui rămâne verde; în anul secetei, nu se teme și nu încetează să aducă roadă” (Ier. 17:7-8).

„Iată, Dumnezeul nostru, căruia îi slujim, poate să ne scoată din cuptorul aprins, și ne va scoate din mâna ta, împărate. Și chiar de nu ne va scoate, să știi, împărate, că nu vom sluji dumnezeilor tăi, și nici nu ne vom închina chipului de aur, pe care l-ai înălțat!” (Dan. 3:17-18).

„Du-te, strânge pe toți iudeii care se află în Susa, și postești pentru mine, fără să mâncați nici să beți, trei zile, nici noaptea, nici ziua. Și eu voi posti odată cu slujnicele mele; apoi voi intra la împărat, în ciuda legii; și, dacă va fi să pier, voi peri” (Est. 4:16).

„Ei au stins puterea focului, au scăpat de ascuțișul sabiei, s-au vindecat de boli, au fost viteji în războaie, au pus pe fugă oștirile vrăjmașe. Femeile și-au primit

înapoi pe morții lor înviați; unii, ca să dobândească o înviere mai bună, n-au vrut să primească izbăvirea, care li se dădea, și au fost chinuiți. Alții au suferit batjocuri, bătaii, lanțuri și închisoare; au fost uciși cu pietre, tăiați în două cu fierăstrăul, chinuiți; au murit uciși de sabie, au pibegit îmbrăcați cu cojoace și în piei de capre, lipsiți de toate, prizoniți, munciți, ei, de care lumea nu era vrednică, au rătăcit prin pustii, prin munți, prin peșteri și prin crăpăturile pământului. Toți aceștia, măcar că au fost lăudați pentru credința lor, totuși n-au primit ce le fusese făgăduit; pentru că Dumnezeu avea în vedere ceva mai bun pentru noi, ca să n-ajungă ei la desăvârșire fără noi (Evrei 11:34-40).

În al treilea rând, această încredere evlavioasă include lauda sfântă și smerită, contrară ascunderii păcătoase a lucrurilor pe care Dumnezeu le-a făcut pentru noi. Credinciosul nu îndrăznește să se laude cu sine,

cu bogățiile sale sau cu vreun lucru care să țină de el și nu se încrede în lucrurile pământești, dar îndrăznește să se laude cu Dumnezeu lui. „Noi, în fiecare zi, ne lăudăm cu Dumnezeu, și pururea slăvim Numele Tău” (Ps. 44:8). Astfel, biserica îi cheamă pe toți cei din jur să vadă și să audă, spunând: „Iată, acesta este Dumnezeu nostru, în care aveam încredere că ne va mântui. Acesta este Domnul, în care ne încredeam, acum să ne veselim, și să ne bucurăm de mântuirea Lui” (Isaia 25:9).

c. Efectele încrederii sfinte

Efectele încrederii evlavioase în Domnul sunt numeroase, dar dintre ele aș dori să subliniez rugăciunea, ascultarea și bucuria, și le voi trata pe scurt pe fiecare dintre ele.

(1) *Rugăciunea fierbinte, eficace și satornică.* Așa ne spune textul nostru: „Popoare, în orice vreme, încredeți-vă în El, vărsați-vă

inimile înaintea Lui! Dumnezeu este adăpostul nostru!” (Ps. 62:8). În timp ce Iosua se afla în vale și se lupta cu Amalec, Moise s-a urcat pe munte ca să se roage (Exod 17:9, 11). Moise știa foarte bine că, așa cum rugăciunea fără credință nu valorează mai mult decât niște vorbe aruncate în vânt, tot astfel încrederea fără rugăciune nu este decât o îndrăzneală nesăbuită și o bravură lipsită de judecată. David spune în aceeași notă: „Ia aminte, Doamne, și ascultă-mă! Căci sunt nenorocit și lipsit. Păzește-mi sufletul, căci sunt unul din cei iubiți de Tine!” (Ps. 86:1-2). „Doamne, Tu ești stânca mea, cetățuia mea, izbăvitorul meu! Dumnezeule, Tu ești stânca mea, în care mă ascund, scutul meu, tăria care mă scapă, și întăritura mea! Eu strig: „Lăudat să fie Domnul!” și sunt izbăvit de vrăjmașii mei” (Ps. 18:2-3). „Îndrăzneala, pe care o avem la El, este că, dacă cerem ceva după voia Lui, ne ascultă” (1 Ioan

5:14). Cel care făgăduiește să dea și ne poruncește să ne încredem în făgăduințele Lui, ne poruncește și să ne rugăm și așteaptă să ne supunem poruncilor Sale. El ne va da, dar nu fără să Îi cerem: „Așa vorbește Domnul Dumnezeu: ,Iată în ce privință Mă voi lăsa înduplecat de casa lui Israel, și iată ce voi face pentru ei” (Ezec. 36:37). „Cheamă-Mă în ziua necazului, și Eu te voi izbăvi, iar tu Mă vei proslăvi!” (Ps. 50:15).

(2) *Ascultarea sinceră, universală, spirituală, bucuroasă și statornică.* Cei care se așteaptă să se bucure de ceea ce Dumnezeu făgăduiește vor împlini negreșit ceea ce El le poruncește. Încrederea sfântă socotește ca maximă faptul că acela care disprețuiește poruncile lui Dumnezeu ca Suveran al său nu are parte de făgăduințele lui Dumnezeu ca Acela ce împlinește nevoile. Dacă ne încredem în Fiul printr-o credință

plină de încredere, Îl vom onora negreșit printr-un sărut al ascultării: „Dați cinste Fiului... Ferice de toți câți se încred în El” (Ps. 2:12). David spune: „Eu nădăjduiesc în mântuirea Ta, Doamne, și împlinesc poruncile Tale” (Ps. 119:166). După cum credința se arată prin faptele ei (Iacov 2:18), tot astfel încrederea se dovedește prin ascultare, mai ales prin folosirea mijloacelor pe care Dumnezeu le prescrie pentru împlinirea scopurilor hotărâte de El. Dacă Naaman voia să dovedească faptul că se încredea în Dumnezeul lui Israel, el trebuia să meargă și să se spele în apele râului Iordan. Ba chiar apele Betesdei nu puteau vindeca decât dacă îngerul le tulbura, și totuși îngerul nu vindeca fără acele ape. Pavel avea încrederea că el și oamenii care erau cu el pe corabia ajunsă în plină furtună aveau să ajungă teferi la țărm, dar cu condiția ca toți să rămână în corabie (F.A. 27:24, 31). Trebuie folosite

mijloacele lui Dumnezeu, tot așa cum trebuie așteptată binecuvântarea Lui.

(3) *Bucuria care răvășește sufletul de dragoste și care însufletește inima.* David spune: „Eu am încredere în bunătatea Ta, sunt cu inima veselă, din pricina mântuirii Tale” (Ps. 13:5). Dacă Domnul este încrederea și tăria noastră, El va fi – și nu poate să nu fie – bucuria și cântarea noastră: „Iată, Dumnezeu este izbăvirea mea, voi fi plin de încredere și nu mă voi teme de nimic; căci Domnul Dumnezeu este tăria mea și pricina laudelor mele, și El m-a mântuit” (Isaia 12:2). „Voi credeți în El”, și aș putea să adaug, vă încredeți în El, „și vă bucurați cu o bucurie negrăită și strălucită” (1 Petru 1:8). Astfel, încrederea și bucuria sunt legate și locuiesc împreună: „Cel neprihănit se bucură în Domnul și în El își caută scăparea; toți cei cu inima fără prihană se laudă că sunt fericiți”

(Ps. 64:10). Iată la ce culme a bucuriei l-a ridicat încrederea pe Habacuc: „Căci chiar dacă smochinul nu va înflori, vița nu va da niciun rod, rodul măslinului va lipsi, și câmpiile nu vor da hrană, oile vor pieri din stăule, și nu vor mai fi boi în grajduri, eu tot mă voi bucura în Domnul, mă voi bucura în Dumnezeuul mântuirii mele! Domnul Dumnezeuul este tăria mea; El îmi face picioarele ca ale cerbilor, și mă face să merg pe înălțimile mele” (Hab. 3:17-19). Sufletul care se încrede cu adevărat nu poate decât să se așeze „la umbra” lui Dumnezeu „cu mare plăcere”; „rodul Lui” trebuie să fie nespus de „dulce pentru cerul gurii lui” (Cânt. 2:3). Dacă Iona s-a bucurat „foarte mult” de umbra curcubetelui lui (Iona 4:6), cu cât mai mult trebuie să se bucure un sfânt de ocrotirea lui Dumnezeu!

Am încheiat astfel al doilea aspect general,

CE ÎNSEAMNĂ SĂ TRĂIESC PRIN CREDINȚA
ÎN PROVIDENȚA LUI DUMNEZEU?

anume discuția despre natura încrederii în Dumnezeu, anume ce este încrederea, care îi sunt elementele componente, ce anume o însoțește și care sunt efectele ei.

2.

MARELE OBIECT AL ÎNCREDERII CREȘTINULUI

Textul nostru inițial și învățătura Scripturii ne spun că marele și singurul obiect al încrederii credinciosului este Domnul Iehova și numai El. El este, sau cel puțin ar trebui să fie astfel.

DUMNEZEU, MARELE OBIECT AL ÎNCREDERII

„Încredeți-vă în Domnul” (Ps. 4:5). În cine ar trebui să se încreadă o făptură muritoare, dacă nu în „Dumnezeul cel viu” (1 Tim. 4:10)? În vremuri furtunoase și vijeli-oase nu trebuie să alergăm la măracine, ci la această Stâncă, unde vom găsi mereu adăpost: „Încredeți-vă în Domnul pe vecie, căci

Domnul Dumnezeu este Stânca veacurilor” (Isaia 26:4). Când soarele arde și pârjolește, curcubetele lui Iona se va dovedi lipsit de valoare, căci nu există umbră ca aceea a aripilor lui Dumnezeu: „Cât de scumpă este bunătatea Ta, Dumnezeule! La umbra aripilor Tale găsesc fiii oamenilor adăpost” (Ps. 36:7).

DUMNEZEU, UNICUL OBIECT AL ÎNCREDERII

Încrederea sfântă este un act de închinare potrivit și special care trebuie îndreptat doar către Dumnezeul cel sfânt. Nicio faptură creată nu trebuie să aibă parte de această încredere, căci, dacă nu este subordonat lui Dumnezeu, orice lucru în care ne încredem devine dumnezeul nostru sau, cel puțin, idolul nostru. Încrederea adevărată în Dumnezeu ne dezlipește de toate celelalte obiecte de sprijin. După cum nu putem sluji și lui Dumnezeu, și lui Mamona,

tot astfel nu ne putem încrede în amândoi. Coarda arcului încrederii noastre trebuie să fie una singură: Domnul Dumnezeu.

SURSE FALSE DE ÎNCREDERE

Mai precis, nu ni se îngăduie și nu trebuie să ne punem încrederea sfântă în altceva decât în Dumnezeu, nici în ceva dinăuntrul nostru, nici în ceva din afara noastră.

Surse dinlăuntrul nostru

În ce privește *lucrurile dinlăuntrul* nostru în care avem interdicția să ne punem încrederea, pot fi identificate patru elemente care adeseori ne ispitesc să ne punem încrederea în ele.

În primul rând, nu trebuie să ne punem încrederea în *mintea, priceperea, înțelepciunea și iscusința noastră*. Nu este un lucru sigur să ne sprijinim pe propria înțelepciune: „Încrede-te în Domnul din toată inima ta,

și nu te bizui pe înțelepciunea ta” (Prov. 3:5). Înțelepciunea carnală nu este decât un *ignus fatuus*, o lumină rătăcitoare care ne conduce într-o mlaștină, după care ne abandonează acolo. „Te încredeai în răutatea ta și ziceai: „Nimeni nu mă vede!” Înțelepciunea și știința ta te-au amăgit, de ziceai în inima ta: „Eu și numai eu”” (Isaia 47:10). Cel ce se crede înțelept va ajunge în cele din urmă să vadă că propria lumină îi stă în cale.

În al doilea rând, nu trebuie să ne punem încrederea în propria *inimă*. Este nebunie, culmea nebuniei, să ne încredem în această grămadă de carne, atât de înșelătoare și nespus de stricată: „Cine se încrede în inima lui este un nebun” (Prov. 28:26). „Inima este nespus de înșelătoare și de deznădăduit de rea; cine poate s-o cunoască?” (Ier. 17:9).

În al treilea rând, nu trebuie să ne punem încrederea în *puterea și vigoarea noastră*

trupească. Măinile care acum pot frânge un arc de oțel vor atârna în curând neputincioase și vor slăbi: „Dar adu-ți aminte de Făcătorul tău în zilele tinereții tale, până nu vin zilele cele rele și până nu se apropie anii, când vei zice: „Nu găsesc nicio plăcere în ei”; până nu se întunecă soarele și lumina, luna și stelele, și până nu se întorc norii îndată după ploaie; până nu încep să tremure paznicii casei (măinile), și să se încovoie cele tari (picioarele); până nu se opresc cei ce macină (dinții), căci s-au împutinat; până nu se întunecă cei ce se uită pe ferestre (ochii)” (Ecl. 12:1-3). Brațul cel mai musculos va fi cu totul neputincios să respingă sau să înfrunte atacurile bolii ori ale morții. Picioarele care stau acum ca niște stâlpi de aramă se vor dovedi în curând ceea ce sunt în realitate: stâlpi care se prăbușesc, făcuți din lut ce se fărâmițează. Dacă s-ar ridica puterea omului până la cea mai înaltă cotă,

chiar și atunci ea nu poate face nici măcar un singur fir de păr să fie alb sau negru: „Să nu juri nici pe capul tău, căci nu poți face un singur păr alb sau negru” (Matei 5:36).

În al patrulea rând, nu trebuie să ne punem încrederea în vreo *abilitate naturală sau dobândită*. Chiar dacă toate razele tră-săturilor create s-ar concentra într-un singur om, ca în centrul lor, totuși omul acela, în cea mai bună stare a lui, este cu totul doar deșertăciune și, prin urmare, nu trebuie să ne încredem în el: „Iată că zilele mele sunt cât un lat de mână, și viața mea este ca o nimica înaintea Ta. Da, orice om este doar o suflare, oricât de bine s-ar ține” (Ps. 39:5).

Surse din exteriorul nostru

În ce privește lucrurile din *exteriorul nostru*, în care avem interdicția să ne punem încrederea, pot fi identificate de asemenea patru elemente esențiale care adeseori ne ispitesc

să ne punem încrederea în ele. A ne încrede în orice făptură creată sau lucru creat din afara noastră înseamnă să ne hrănim nu cu pâine, cât cu cenușă (Isaia 44:20), sau, mai degrabă, cu pietriș, care ne poate sparge dinții cu ușurință, dar nu ne poate umple niciodată pân-tecele și să ne hrănească.

În primul rând, nu trebuie să ne punem încrederea în *bogății*, nici măcar în belșugul bogățiilor: „Înțeleptul să nu se laude cu înțelepciunea lui, cel tare să nu se laude cu tăria lui, bogatul să nu se laude cu bogăția lui” (Ier. 9:23). „Iată omul, care nu lua ca ocrotitor pe Dumnezeu, ci se încredea în bogățiile lui cele mari, și se bizuia pe răutatea lui” (Ps. 52:7). Chiar dacă bogățiile cresc, inima noastră nu trebuie să se alipească de ele. Tocmai când sunt în cea mai mare înflorire, bogățiile se dovedesc a fi cele mai nesigure: „Îndeamnă-i pe bogații veacului acestuia să

nu se îngâmfe, și să nu-și pună nădejdea în niște bogății nestatornice, ci în Dumnezeu, care ne dă toate lucrurile din belșug, ca să ne bucurăm de ele” (1 Tim. 6:17). „Abia ți-ai aruncat ochii spre ea și nu mai este; căci bogăția își face aripi și, ca vulturul, își ia zborul spre ceruri” (Prov. 23:5). Deși par că au ființă, ele nu sunt decât nimicuri cu chip frumos, deșertăciuni poleite. Sau, chiar dacă există acum, în clipa următoare s-ar putea să nu mai fie, asemenea păsărilor gata să-și ia zborul.

Prin urmare, comorile și bogățiile nu trebuie să devină temeiul încrederii noastre. Ele nu sunt de niciun folos „în ziua mâniei” (Prov. 11:4). Ba mai mult, dacă ne punem încrederea în bogățiile pământești, să nu ne așteptăm să avem parte de Cer, căci mai lesne va trece cămila prin urechea acului decât să intre un asemenea om pe porțile slavei

(Marcu 10:24-25).

În al doilea rând, nu trebuie să ne punem nicidecum încrederea în *idoli*. „Ca ei sunt cei ce-i fac; toți cei ce se încred în ei” (Ps. 115:8). Baal, Dagon, Astarteea și întreaga ceată a acestor urâciuni lipsite de simțire nu se pot mântui nici pe ele însele, cu atât mai puțin să îi poată păzi pe cei ce le slujesc, care sunt vrăjiți de ele.

În al treilea rând, nu trebuie să ne punem încrederea nici în *oameni*, nici în *sprijinul lor*. „Da, o nimica sunt fiii omului! Minciună sunt fiii oamenilor! Puși în cumpănă toți laolaltă ar fi mai ușori decât o suflare. Nu vă încredeți în asuprire, și nu vă puneți nădejdea zădarnică în răpire” (Ps. 62:9-10). Atunci când ne sprijinim pe ele, Egiptul și toate carele lui se dovedesc a nu putea fi toiege de sprijin, ci trestii frânte care intră în coastă și nu susțin trupul, ci îl rănesc: „Și

cum ai putea îndepărta o căpetenie din cei mai mici slujitori ai stăpânului meu? Îți pui încrederea în Egipt pentru care și călăreți” (2 Împ. 18:24). „Domnul oștirilor, Dumnezeuul lui Israel, zice: ,Iată, voi pedepsi pe Amon din No, pe Faraon și Egiptul, pe dumnezeii și împărații lui, pe Faraon și pe cei ce se încred în el” (Ier. 46:25). Dacă ne încredem în umbra Egiptului, sfârșitul acestei încrederi va fi rușinea noastră: „Ei se pogoară în Egipt, fără să Mă întrebe, ca să fugă sub ocrotirea lui Faraon, și să caute un adăpost sub umbra egiptenilor! Dar ocrotirea lui Faraon vă va da de rușine, și adăpostul sub umbra Egiptului vă va da de ocară” (Isaia 30:2-3). Dacă ar fi să ne clădim cuibul încrederii pe fiii oamenilor, rațiunea ne-ar îndemna să-l așezăm pe ramurile cele mai de sus ale celor mai înalți cedri, adică pe acei dumnezei pământești, prinții lumii acesteia. Dar, vai, deși sunt numiți dumnezei, ei trebuie să moară

ca oamenii: „Eu am zis: „Sunteți dumnezei, toți sunteți fii ai Celui Preaînalt’. Însă veți muri ca niște oameni, veți cădea ca un domnitor oarecare” (Ps. 82:6-7). Suflarea lor este în nărilor lor, și curând se întorc în țărâna din care au ieșit, iar atunci pier toate planurile lor și, împreună cu ele, și nădejtile puse în ei: „Suflarea lor trece, se întorc în pământ, și în aceeași zi le pier și planurile lor” (Ps. 146:4).

În al patrulea rând, nu trebuie să ne punem încrederea în nicio *făptură muritoare*. Cel care îndrăznește să-și facă brațul său din carne va descoperi, în cele din urmă, că Tatăl duhurilor este împotriva lui. „Așa vorbește Domnul: blestemat să fie omul care se încrede în om, care se sprijină pe un muritor și își abate inima de la Domnul” (Ier. 17:5).

3.

TEMEIURILE SIGURE ȘI STABILE ALE ÎNCREDERII ÎN DUMNEZEU

Nu există nimic în Dumnezeu ce poate fi descoperit de ochiul credinței sau al rațiunii, pe care brațul încrederii să nu se poată sprijini în siguranță. Dar, ca să fiu mai specific, spre hrănirea încrederii noastre în Dumnezeu, voi vorbi despre atotputernicia lui Dumnezeu pusă în slujba noastră, despre bunătatea și îndurarea Lui infinite, despre făgăduințele Lui felurite, mari și prețioase, care ne servesc drept ancoră a credinței, despre credincioșia Lui infailibilă, despre providența Lui preasfântă și înțeleaptă, și despre relația în care El Se află cu cei ce sunt ai Săi.

BRAȚUL ȘI PUTEREA NELIMITATE ALE LUI DUMNEZEU

Domnul are un braț, un braț întins spre copiii Lui (1 Împ. 8:42); o mână, o mână atotputernică, o mână care măsoară cerurile cu palma, care le întinde ca pe o perdea și le desfășoară ca pe un cort de locuit: „Cine a măsurat apele cu mâna lui? Cine a măsurat cerurile cu palma, și a strâns țărâna pământului într-o treime de măsură? Cine a cântărit munții cu cântarul și dealurile cu cum-păna?” (Isaia 40:12). Cel credincios se poate încrede în acest braț atotputernic, căci „ne-prihănirea Mea este aproape, mântuirea Mea se va arăta, și brațele Mele vor judeca popoarele, ostroavele vor nădăjdui în Mine, și se vor încrede în brațul Meu” (Isaia 51:5).

Domnul este un Dumnezeu puternic și viteaz (Ps. 24:8), care a creat lumea printr-un cuvânt (Ps. 33:9) și care ar putea la fel de ușor

s-o retrimită în neființă printr-un cuvânt sau printr-o privire. El este un Dumnezeu care face minuni (Exod 15:11), El-Shadai, „Cel atotputernic” (Gen. 17:1). El „poate să facă nespus mai mult decât cerem sau gândim” (Efes. 3:20).

Puterea Lui nemărginită întrece cu mult lipsurile, rugăciunile și gândurile noastre, precum și tot ceea ce am putea avea nevoie, cere sau ne-am imagina. Noi avem multe lipsuri, putem cere lucruri mari și ne putem imagina lucruri și mai mari. Închipuirile noastre depășesc cuvintele prin care le exprimăm, însă puterea lui Dumnezeu le întrece cu mult pe amândouă. Oricât de larg ne-am deschide gura, mâna Lui deschisă o poate umple cu prisosință, căci El spune: „Eu sunt Domnul, Dumnezeul tău, care te-am scos din țara Egiptului; deschide-ți gura larg, și ți-o voi umplea!” (Ps. 81:10).

De aceea, puterea lui Dumnezeu este o temelie cât se poate de fermă pe care să ne sprijinim încrederea. „Încredeți-vă în Domnul pe vecie, căci Domnul Dumnezeu este Stânca veacurilor” (Isaia 26:4), puterea veșnică. Reazemele omenești nu pot purta povara și apăsarea unui suflet nemuritor. Ele sunt temelii nisipoase, gata să se scufunde și să se fărâmițeze sub noi. Dar Dumnezeul atotputernic este o Stâncă, Stânca veacurilor, iar cel care își clădește încrederea pe această Stâncă nu va cădea, chiar dacă vânturile bat, ploaia se aruncă asupra lui și furtunile ar lovi asupra sa cu toată furia: „A dat ploaia, au venit șuvoaiele, au suflat vânturile și au bătut în casa aceea, dar ea nu s-a prăbușit, pentru că avea temelială zidită pe stâncă” (Matei 7:25). Pe această putere a lui Dumnezeu și-a clădit Avraam credința sa cea mare (Rom. 4:21), iar David încrederea sa de neînvins, căci el a zis: „Domnul este

stânca mea, cetățuia mea, Izbăvitorul meu. Dumnezeu este stânca mea, la care găsesc un adăpost, scutul meu și puterea care mă mântuiește, turnul meu cel înalt și scăparea mea” (2 Sam. 22:2-3).

BUNĂTATEA, ÎNDURAREA ȘI DĂRNICIA INFINITE ALE LUI DUMNEZEU

„Domnul este bun față de toți, și îndurările Lui se întind peste toate lucrările Lui” (Ps. 145:9). „Pune-ți nădejdea în Domnul, căci la Domnul este îndurarea, și la El este belșug de răscumpărare!” (Ps. 130:7). Inima Lui este la fel de blândă pe cât este brațul Lui de puternic. El este tot atât de dornic să ne ajute pe cât are puterea să o facă. De aceea, „Israele, pune-ți nădejdea în Domnul”, căci aceasta este concluzia psalmistului. „Cum se îndură un tată de copiii lui, așa Se îndură Domnul de cei ce se tem de El” (Ps. 103:13).

Un tată care își vede copilul în nevoie și nu are milă de el, nici nu-l ajută, deși îi stă în putere, își pierde numele de tată și ar trebui să se numească nu om, ci monstru. Dar Tatălui nostru ceresc Îi este de ajuns să știe că avem nevoie de ceva (Matei 6:32).

Pentru poporul Său, Domnul este tot ceea ce Isis Mammosa¹ era pentru egipteni, ba chiar infinit mai mult, căci zeița egiptenilor era un idol plin de sâni sterpi, pe când, câtă vreme Domnul lucrează, sfinții să nu se teamă că vor duce lipsă de lapte. Caracterizarea pe care păgânii i-au atribuit-o în chip idolatru lui Jupiter I se poate atribui lui Iehova cu mult mai mult drept, și de fapt numai Lui: numai El este acel *Optimus Maximus*,²

¹ Isis Mammosa era o zeitățe egipteană simbolizând hrana bogată, motiv pentru care era ilustrată ca având pieptul acoperit de sâni. – n.tr.

² Optimus Maximus este o expresie din limba latină cu sensul de “cel mai bun și mai mare”, care era asociată cu zeul Jupiter, una din cele trei zeități majore din Roma antică. – n.tr.

„cel mai bun și cel mai mare dintre toate ființele”.

Bunătatea este atributul lui Dumnezeu care ne este cel mai drag, și către ea El privește ca fiind slava Sa. „Te rog”, spune Moise, „arată-mi slava Ta” (Exod 33:18). Și este ca și cum Domnul i-a răspuns: „Moise, rugăciunea ta este ascultată și va primi răspuns”. Dar ce răspunde Dumnezeu la cererea lui? „Voi face să treacă pe dinaintea ta toată frumusețea [bunătatea] Mea” (v. 19). Moise ceruse să vadă slava lui Dumnezeu, iar Dumnezeu i-a făgăduit și i-a dat o descoperire a bunătății Sale. Aceasta ne arată că, deși toate atributele lui Dumnezeu sunt în sine pline de slavă, Domnul Se proslăvește cel mai mult prin manifestarea bunătății Sale.

Prin urmare, deși nu avem nimic de ple-dat înaintea lui Dumnezeu și nimic în noi înșine sau din partea noastră cu care să-L

înduplecăm, există un mijlocitor la propriul Său piept, care va pleda cu siguranță și eficace pentru ajutorul nostru, iar acest mijlocitor este bunătatea Lui. Aceasta l-a susținut pe David și a fost întăritura care l-a împiedicat să leșine: „O! dacă n-aș fi fost încredințat că voi vedea bunătatea Domnului pe Pământul celor vii” (Ps. 27:13).

FĂGĂDUINȚELE FELURITE ȘI PREȚIOASE ALE LUI DUMNEZEU

Făgăduințele lui Dumnezeu sunt ca ulci-oarele cu vin, pe care credința le ține aproape, merele pe care le-a strâns și le-a pus deoparte ca să-și recapete puterea într-o zi de leșin. Și cine nu se va încrede în cuvântul, făgăduința și declarația solemnă a Împăratului împăraților? Dumnezeu a spus: „Nicidecum n-am să te las, cu niciun chip nu te voi părăsi” (Evrei 13:5). În greacă, în acest verset sunt prezente cinci negații, iar textul

poate fi redat astfel: „Nu, nu te voi lăsa; nici nu, nu te voi părăsi”. „De cinci ori”, observa un autor, „este repetată această făgăduință prețioasă, și asta ca să ne săturăm sorbind din pieptul mângâierilor ei și să ne desfătăm cu belșugul slavei ei”. Dumnezeu poate părea că ne părăsește, după judecata noastră, dar în realitate El nu face asta și nu va face niciodată. Sau, dacă ne lasă pentru un timp, pentru o clipă, El nu ne va părăsi cu totul. El ne poate lăsa pentru scurt timp, dar nu ne va dezmoșteni. El poate părea că ne părăsește în ce privește vederea, dar nu și în ce privește unirea. El Își poate schimba felul de a lucra, dar nu și natura.

Treci prin ape? Dumnezeul tău a făgăduit că va fi cu tine, căci a fost cu Noe și cu israeliții prin Marea Roșie și prin râul Iordan. Umbli prin foc? Poți fi încălzit, dar „nu te va arde și flacăra nu te va aprinde”

(Isaia 43:2). Cei trei tineri au fost monumente vii ale acestui adevăr: Dumnezeu „a trimis pe îngerul Său și i-a izbăvit pe robii Săi care s-au încrezut în El” (Dan. 3:28). Domnul S-a dedicat cu bunătate să „așeze, peste toată întinderea muntelui Sionului și peste locurile lui de adunare, un nor de fum ziua, și un foc de flăcări strălucitoare noaptea”, pentru ocrotirea și călăuzirea copiilor Lui, și ca să fie un scut și un soare, ba chiar „un adăpost împotriva furtunii și ploii” (Isaia 4:5-6).

În astfel de făgăduințe s-a încrezut David, și ele i-au fost mângâierea în necaz, iar cuvântul lui Dumnezeu i-a dat viață: „Adu-Ți aminte de făgăduința dată robului Tău, în care m-ai făcut să-mi pun nădejdea! Aceasta este mângâierea mea în necazul meu: că făgăduința Ta îmi dă iarăși viață” (Ps. 119:49-50). Făgăduințele lui Dumnezeu sunt un fel

de obligațiuni și angajamente prin care El Se leagă ferm față de cei credincioși în El. Credința îndrăznește să le invoce, să ceară împlinirea garanției pe care Dumnezeu a dat-o. „Doamne”, spune credința, „iată înscrisul Tău de obligație. Privește spre semnătura și pecetea Ta. Cercetează, Te rog, ale cui sunt acestea: inelul, brățările și toiagul”. Așa spunea David: „Adu-Ți aminte de făgăduința dată robului Tău, în care m-ai făcut să-mi pun nădejdea!” Cuvântul făgăduinței era singurul lucru pe care David îl putea prezenta, iar el socotea că era de ajuns pentru a-i pune credința la lucru.

CREDINCIOȘIA NESCHIMBĂTOARE A LUI DUMNEZEU

„Dumnezeu, care este credincios, nu va îngădui să fiți ispitiți peste puterile voastre; ci, împreună cu ispita, a pregătit și mijlocul să ieșiți din ea, ca s-o puteți răbda” (1 Cor.

10:13). Bunătatea lui Dumnezeu Îl îndeamnă să facă făgăduințe bune, iar credințioșia Lui Îl angajează să le împlinească. Odată ieșit cuvântul din gura Lui, „mai curând vor trece Cerul și Pământul decât să cadă o frântură de slovă din Lege” (Luca 21:33).

Iosua afirmă această credincioșie a lui Dumnezeu în termenii cei mai categorici. El aruncă mănuașă și, ca să spunem așa, provoacă întregul Israel să arate măcar un singur lucru dintre toate lucrurile bune făgăduite de Dumnezeu în care El să-i fi înșelat:

„Recunoașteți dar din toată inima voastră și din tot sufletul vostru, că niciunul din toate cuvintele bune, rostite asupra voastră de Domnul, Dumnezeul vostru, n-a rămas neîmplinit; toate vi s-au împlinit, niciunul n-a rămas neîmplinit. Și după cum toate cuvintele bune, pe care vi

le spusese Domnul, Dumnezeuul vostru, s-au împlinit pentru voi” (Ios. 23:14-15).

Dacă Dumnezeu îi pedepsește cu adevărat în credincioșia Sa, pentru a-Și împlini avertismentele, cu atât mai mult îi va păzi în credincioșia Sa, ca să-Și împlinească făgăduințele: „Știu, Doamne, că judecățile Tale sunt drepte: din credincioșie m-ai smerit” (Ps. 119:75). Dumnezeu nu l-a dezamăgit niciodată și nu-l va dezamăgi pe omul care se încrede în El: „Cei ce cunosc Numele Tău, se încred în Tine, căci Tu nu părăsești pe cei ce Te caută, Doamne” (Ps. 9:10). Este adevărat că Dumnezeu poate privi cu asprime și chiar poate pedepsi sever un Solomon, un Iedidia, atunci când aceștia Îi încalcă rânduielile și nu Îi păzesc poruncile, „dar nu-Mi voi îndepărta deloc bunătatea de la ei, și nu-Mi voi face credincioșia de minciună” (Ps. 89:33).

Dumnezeu nu Și-a călcat niciodată cuvântul înșelând pe cineva și nu Și-a știrbit niciodată credibilitatea încheind cu vreun muritor o învoială prin care să-i dea mai puțin decât S-a angajat să-i dea. Dumnezeu este atât de credincios și atât de adevărat în Cuvântul Său, încât, dacă El făgăduiește biruința, Iosafat va intona un imn al triumfului chiar înainte de luptă: „Nu veți avea de luptat în lupta aceasta: așezați-vă, stați acolo, și veți vedea izbăvirea pe care v-o va da Domnul” (2 Cron. 20:17). Iar dacă El amenință cu nimicirea Babilonului, îngerul strigă: „A căzut, a căzut Babilonul” (Apoc. 14:8).

Prin urmare, credințioșii lui Dumnezeu cere încrederea sfinților: „Ferice de cine are ca ajutor pe Dumnezeul lui Iacov, ferice de cine-și pune nădejdea în Domnul, Dumnezeuul său! El a făcut Cerurile și Pământul,

marea și tot ce este în ea. El ține credincioșia în veci” (Ps. 146:5-6).

PROVIDENȚA PREASFÂNTĂ, ÎNȚELEAPTĂ, PUTERNICĂ ȘI BUNĂ A LUI DUMNEZEU

Și aceasta este un sprijin pentru încrederea copiilor Domnului. El este Cel care „le dă tuturor viața, suflarea și toate lucrurile”, căci „în El avem viața, mișcarea și ființa” (F.A. 17:25, 28). „Ochii Domnului sunt în orice loc”, privind și purtând de grijă „asupra celor răi și asupra celor buni” (Prov. 15:3). Egiptenii recunoșteau această Providență divină și o înfățișau printr-o hieroglifă cu sens, anume un soare zugrăvit pe o corabie lovită de vânt și de ape.³ Dumnezeu are un ochi asupra roților și mișcărilor tuturor făpturilor create (Ezec. 1:18, 20). De aici și simbolul sacru al aceluia Iosia al Angliei,

³ Eusebius, *De Prepar. Erang.* lib. 3.c.3.

Edward al VI-lea – un glob ceresc cu deviza *Nihil sine Deo* [„Nimic fără Dumnezeu”].

Domnul hrănește vrăbiile care nu au hambar și corbii care nu au grâнар. El îmbracă atât de minunat crinii, care nu au furcă de tors. Nicio pasăre nu coboară de pe o creangă și niciun fir de păr nu cade din cap fără știrea și voia Tatălui. Iar El ne spune: „Nu se vând oare două vrăbii la un ban? Totuși, nici una din ele nu cade pe pământ fără voia Tatălui vostru. Cât despre voi, până și perii din cap, toți vă sunt numărați. Deci să nu vă temeți; voi sunteți mai de preț decât multe vrăbii” (Matei 10:29-31).

Acolo unde Dumnezeu creează guri de hrănit, El nu Se va zgârci cu hrana, iar Cel care hrănește puii corbilor nu va lăsa puii stârcilor să moară de foame. Credința meditează la ceea ce Dumnezeu face, își amintește de ceea ce El a făcut și, de aici, deduce

ceea ce El va face. De aceea, ea se roagă împreună cu psalmistul: „Arată-Ți bunătatea Ta cea minunată, Tu, care îi scapi pe cei ce caută adăpost, și-i izbăvești de potrivnicii lor, prin dreapta Ta!” (Ps. 17:7). Ea exclamă: „O, cât de mare este bunătatea Ta, pe care o păstrezi pentru cei ce se tem de Tine, și pe care le-o arăți celor ce se încred în Tine, în fața fiilor oamenilor” (Ps. 31:19). Credința se uită la experiențele din trecut, ale ei și ale altora, și, prin priceperea sfântă pe care o are în fizionomia providenței, citește și deduce clar din ceea ce Dumnezeu a făcut ce anume va face El pe viitor. Ea își îndreaptă, deci, privirea spre experiențele altora și spre propriile experiențe.

Când se uită spre experiențele altora, credința socotește că are parte de aceleași lucrări providențiale ale harului de care s-au bucurat acei credincioși. Astfel, la o mie de

ani după lupta cerească dintre Dumnezeu și Iacov, biserica ne spune că Dumnezeu l-a găsit pe Iacov „la Betel, și acolo ne-a vorbit” (Osea 12:4), deși cei care vorbeau astfel aveau să se nască abia după multe veacuri. Totuși, când spune că „ne-a vorbit”, asta înseamnă că Dumnezeu a vorbit cu Iacov spre binele nostru, în folosul nostru și pentru noi.

Credința își aduce aminte astfel că odinioară a existat un Iosif în închisoare, un Ieremia în temniță, un Daniel în groapa cu lei, un Petru în lanțuri și un Ezechia pe patul morții (așa cum se credea el) și că Providența i-a ajutat pe fiecare. „De ce nu m-ar ajuta și pe mine?”, spune credința, căci „când strigă un nenorocit, Domnul aude” (Ps. 34:6), iar „părinții noștri se încredeau în Tine; s-au încrezut și i-ai izbăvit” (Ps. 22:4-5). Doamne, Tu ești „același ieri și azi și în veci”, așa că de ce n-aș putea să aștept

mântuirea de la Tine?

Credința se uită de asemenea la propriile experiențe ale Providenței. Astfel, David îi răspunde cu încredere lui Saul, care îl socotea nepotrivit să-l înfrunte pe Goliat: „Domnul, care m-a izbăvit din gheara leului și din laba ursului, mă va izbăvi și din mâna acestui filistean” (1 Sam. 17:37). La fel face și Pavel, căci sentința morții fusese pronunțată asupra lui și pietrele negre ale condamnării fuseseră aruncate în urnă împotriva lui, dar Dumnezeuul său îl izbăvise și continua să-l izbăvească, așa încât el s-a încrezut în Domnul având nădejdea „că ne va mai izbăvi încă” (2 Cor. 1:10).

RELATIA LUI DUMNEZEU CU POPORUL SĂU

În final, voi aduce un argument bazat pe relația dragă pe care Domnul a găsit de cuviință să o aibă față de copiii Lui. Aceasta ne

cere cu glas tare să ne încredem în Dumnezeu. Nu este El Creatorul nostru? (Isaia 40:28). El a zidit casa, și oare nu o va ține în picioare? Cel care ne-a creat va avea cu siguranță grijă de noi. Ne putem încredința în siguranță pe noi înșine, încrederea noastră și tot ce avem în mâinile Celui care ne-a rânduit pe noi înșine și tot ce avem.

Apostolul face din această relație temeiul încrederii sale, când spune: „Așa că cei ce suferă după voia lui Dumnezeu, să-și încredințeze sufletele credinciosului Ziditor, și să facă ce este bine” (1 Petru 4:19). Nu este El Răscumpărătorul nostru? Oare Și-a dat El sângele pentru noi, dar ne va refuza pâinea? Nu este El Tatăl nostru? (Isaia 63:16). Nu suntem copiii Lui? Nu va purta El de grijă propriilor copii? (1 Tim. 5:8). Dacă marele Dumnezeu a pus atâta „dragoste naturală” în urs, pelican, delfin, leoaică și vultur față

de puii lor, oare nu Își va purta El cu atât mai mult poporul „pe aripi de vultur”? (Exod 19:4). Nu este El Împăratul, Capul și Soțul nostru?

Cu alte cuvinte, toate dimensiunile și aspectele relației noastre cu Dumnezeu, ca și toate aspectele relației lui Dumnezeu cu noi, sunt temeiuri stabile ale încrederii noastre în El și garanții puternice ale ajutorului și providenței Sale față de noi.

4.

ÎMPREJURĂRILE PENTRU EXERCITAREA ÎNCREDERII

Acum trebuie să găsim răspunsul la următoarea întrebare: *Care sunt acele perioade sau împrejurări speciale care ne cheamă la exercitarea acestei încrederi sfinte, ca și cum ar striga către noi să facem asta?*

Trebuie spus de la bun început că această îndatorire sfântă nu este niciodată nepotrivită. Acest lucru este cuprins în sensul termenului „vreme” din versetul nostru de bază: „Popoare, în orice vreme, încredeți-vă în El” (Ps. 62:8a). Este adevărat că Mântuitorul nostru spune, și spune pe bună dreptate: „Vremea Mea n-a sosit încă”, adică vremea când să Se descopere ca un Dumnezeu care face minuni (Ioan 7:6;

2:4). Totuși, în privința încrederii în Dumnezeu, orice vreme este o vreme hotărâtă, ba chiar bine primită de Dumnezeu. Înțeleptul ne spune că există o vreme rânduită pentru orice lucru de sub cer: o vreme pentru a lovi și o vreme pentru a vindeca, pentru a sădi și pentru a secera, pentru a plânge și pentru a râde, pentru a câștiga și pentru a pierde, pentru a se naște și pentru a muri (Ecl. 3:1).

În toate aceste împrejurări, încrederea în Dumnezeu nu este deloc nepotrivită, cum ar fi ninsoarea în timpul secerișului, ci este potrivită, ba chiar necesară. Poate exista o vreme când Dumnezeu nu va fi găsit, dar nu există nicio vreme în care să nu trebuiască să ne încredem în El. Încrederea în Dumnezeu nu are termen de expirare, spune teologia sănătoasă. Cu toate acestea, există câteva împrejurări și momente speciale în care încrederea este mai

necesară, dacă se poate spune așa, ca urmare a circumstanțelor acelor împrejurări.

1. VREMEA PROSPERITĂȚII

Când stăm sub razele calde ale soarelui de la amiază, când ne „spălăm pașii în unt și picioarele în untdelemn” (Iov 29:6), când „candela Domnului strălucește asupra cortului nostru” (v. 3-4) și când „muntele nostru este întărit” (Ps. 30:7), aceasta, chiar aceasta este vremea potrivită pentru încredere, dar nu în muntele nostru, fiindcă el este un munte de gheață și se poate topi repede, ci în Dumnezeu nostru. Pentru unii, zilele senine sunt ispite la nepăsare, dar pentru sfinți, ele sunt vremuri pentru exercitarea încrederii. Pentru oamenii carnali, ele sunt momeli care îi atrag spre mândrie, dar pentru cei credincioși, ele sunt ocazii de a depinde mai mult de Dumnezeu.

Sfântul Îl recunoaște pe Dumnezeu în

astfel de vremuri ca izvorul de unde vin toate avuțiile sale, nu întâmplarea, norocul sau propria istețime sau osteneală, și Îl roagă pe Domnul să-i păstreze și să-i binecuvânteze desfătările. Când vasul nostru este plin, încrederea nu trebuie pusă în el, ci în izvor (Cânt. 4:15). Chiar și la mesele noastre cele mai îmbelșugate trebuie să recunoaștem că, deoarece pâinea este toiagul vieții, toiagul acesta nu ne poate susține dacă nu este ținut în mâna lui Dumnezeu, căci dacă nu recunoaștem acest adevăr, „Domnul, Dumnezeul oștirilor, va lua din Ierusalim și din Iuda orice sprijin și orice mijloc de trai, orice izvor de pâine, și orice izvor de apă” (Isaia 3:1). Binecuvântarea lui Dumnezeu este singurul sprijin al pâinii care ne hrănește. Omul nu trăiește numai cu pâine, și de fapt trăiește nu atât cu pâine, cât prin cuvântul binecuvântării care iese din gura lui Dumnezeu (Matei 4:4).

2. VREMEA NECAZULUI

Vremurile de necaz sunt și vremuri potrivite pentru încrederea în Dumnezeu, căci când nu aveam pâine cu care să ne hrănim, nici vin de băut, ci doar vinul suferinței și al uimirii, ba chiar nu avem nicio altă apă decât cea a lacrimilor, atunci este momentul potrivit pentru încrederea sfântă. Acesta nu este momentul potrivit pentru văicăreli, pentru cârtire, pentru a ne prăbuși, a cădea în deprimare sau disperare, ci pentru încredere.

În mijlocul furtunii, credinciosul socotește potrivit să arunce ancora în sus, spre Cer. Așa a făcut Iosafat: „Dumnezeul nostru, nu-i vei judeca Tu pe ei? Căci noi suntem fără putere înaintea acestei mari mulțimi, care înaintează împotriva noastră, și nu știm ce să facem, dar ochii noștri sunt îndreptați spre Tine!” (2 Cron. 20:12). Așa a

făcut și David: „Ori de câte ori mă tem, eu mă încred în Tine” (Ps. 56:3). Vremurile de necazuri sunt vremuri potrivite pentru exercitarea încrederii, fie că necazul este de natură spirituală, fie că ține de lucrurile vremelnice ale lumii.

(1) Necazurile de natură spirituală

Oare copilul luminii umblă în întuneric, într-un întuneric ca la miezul nopții, atât de adânc, încât el să nu aibă nicio lumină? Aceasta este vremea potrivită ca orice credincios să „se încreadă în Numele Domnului și să se bizuie pe Dumnezeuul lui” (Isaia 50:10). L-a apucat Dumnezeu pe Iov de ceafă și l-a scuturat până l-a zdrobit? L-a pus oare ca țintă și a tras în sufletul lui asemenea săgeți, încât otrava lor i-a sorbit puterile? Chiar și acum, când Dumnezeu îl omoară, da, chiar dacă îl omoară, Iov tot se va încrede în El: „Chiar de mă va ucide, eu tot

mă voi încrede în El” (Iov 13:15, lit. KJV). Credința lui trăiește în mijlocul morții. Este evlaviosul Heman atât de îngrozit de spaimile lui Dumnezeu, încât aproape că își pierde mințile? Chiar dacă ajunge la capătul puterilor minții lui, el nu ajunge totuși la capătul credinței. Heman se roagă, se încrede și nădăjduiește chiar în astfel de împrejurări, într-o astfel de zi a necazului său spiritual: „Doamne, eu Îți cer ajutorul, și dimineața rugăciunea mea se înalță la Tine... Din tinerețe sunt nenorocit și trag să mor, sunt cuprins de spaimile Tale, și nu știu ce să mai fac” (Ps. 88:13, 15).

(2) Necazurile în lucruri trecătoare

Avem parte de o vreme rea, de o vreme de suferință personală și de încercare, de lipsuri ori de slăbiciune? Începe să se golească vasul cu făină și să scadă ulciorul cu untdelemn? Nu mai este „rod în viță”? A dat greș

„măslinul”? „Au fost tăiate oile din stână și nu mai sunt boi în grajduri” (Mica 7:7-9)? O, aceasta, chiar aceasta este vremea ca Habacuc să se încreadă prin credință și, încrezându-se, să „se bucure în Domnul și să se veselească în Dumnezeul mântuirii sale” (Hab. 3:17-18).

Aruncați-l pe Iona peste bord, în marea înfuriată. Îngropați-l de viu în pântecul peștelui. Lăsați apele să-l înconjoare și toate valurile lui Dumnezeu să treacă peste el, căci chiar și atunci Iona își aduce aminte de Dumnezeu și, cu ochiul încrederii, îndrăznește să privească spre templul Său cel sfânt:

Iona s-a rugat Domnului, Dumnezeului său, din pântecul peștelui, și a zis: „În strâmtorarea mea, am chemat pe Domnul, și m-a ascultat; din mijlocul locuinței morților am strigat, și mi-ai auzit glasul. Și totuși mă aruncasei în adânc, în inima mării, și

râurile de apă mă înconjuraseră; toate valurile și toate talazurile Tale au trecut peste mine. Ziceam: „Sunt lepădat dinaintea ochilor Tăi! Dar iarăși voi vedea Templul Tău cel sfânt”. Apele m-au acoperit până aproape să-mi ia viața, adâncul m-a învăluit, papura s-a împletit în jurul capului meu. M-am pogorât până la temeliile munților, zăvoarele pământului mă încuiau pe vecie; dar Tu m-ai scos viu din groapă, Doamne, Dumnezeul meu! Când îmi tânjea sufletul în mine, mi-am adus aminte de Domnul, și rugăciunea mea a ajuns până la Tine, în Templul Tău cel sfânt. Cei ce se lipsesc de idoli deșerți îndepărtează îndurarea de la ei. Eu însă Îți voi aduce jertfe cu un strigăt de mulțumire, voi împlini juruințele pe care le-am făcut. Mântuirea vine de la Domnul” (Iona 2:1-9).

Oricât ar fi Pavel cel sfânt sub sentința morții, totuși el se va încrede: „Ba încă ne spunea gândul că trebuie să murim; pentru ca să ne punem încrederea nu în noi înșine, ci în Dumnezeu care înviază morții. El ne-a izbăvit și ne izbăvește dintr-o astfel de moarte, și avem nădejde că ne va mai izbăvi încă” (2 Cor. 1:9-10).

La fel este situația lui David, care, chiar dacă umblă prin „valea umbrei morții” (Ps. 23:4), el rămâne încrezător în Domnul.

Oricare ar fi necazul, credința știe ce să facă. Ea zboară pe aripile încrederii către Cel care este nădejdea lui Israel și Mântuitorul lui în vreme de necaz: „Tu, care ești nădejdea lui Israel, Mântuitorul lui la vreme de nevoie” (Ier. 14:8). „Doamne, ai milă de noi! Noi nădăjduim în Tine. Fii ajutorul nostru în fiecare dimineață și izbăvirea noastră la vreme de nevoie!” (Isaia 33:2).

Încrederea în Dumnezeu în împrejurări triste este *alexipharmacum præstantissimum* al credinciosului, „cel mai ales medicament și marele antidot împotriva leșinului, slăbirii și prăbușirii”. Ea este asemenea celui *corneum indorum poculum* despre care vorbește Philostratus, adică „o cupă din care beau prinții indieni”, după care se socoteau în siguranță față de atacurile focului, sabiei sau otrăvii.

5.

ÎNCREDEREA ÎN DUMNEZEU ÎN VREMURI DE BELȘUG ȘI PROSPERITATE

Am ajuns acum la partea cea mai detaliată a studiului nostru, adică la cea practică și aplicativă. Dorința noastră, odată ce am ajuns în acest punct, este să vedem cum să exercităm sau să manifestăm credință sau încredere, cum să o înflăcăram și să o stărnim să se manifeste în perioadele obișnuite, dar mai ales în acele speciale.

Ideea centrală este că obiectul încrederii noastre, singurul obiect, așa cum am văzut, este Domnul, Dumnezeuul nostru. Așa ne învață psalmistul când spune: „Scăparea celor neprihăniți vine de la Domnul; El este ocrotitorul lor la vremea necazului” (Ps. 37:39).

Dar cum să ne ancorăm practic în Dumnezeu? Cum să manifestăm încrederea în El? Ce înseamnă asta din punct de vedere practic? Despre aceasta vom vorbi în acest capitol.

Când lucrurile merg bine pentru noi și cei dragi nouă; când candela Domnului strălucește asupra noastră și asupra cortului nostru; când sorțul nostru cade în locuri plăcute și când Dumnezeul nostru ne face să ne culcăm pe pășuni verzi și grase; când suntem asemenea aripilor unui porumbel acoperite cu argint, iar penele lui au strălucirea aurului galben; când, asemenea lui Iuda, ne spălăm hainele în vin și veșmintele în sângele strugurilor, acesta este un prilej potrivit ca încrederea sau credința să se manifeste și să apară în toată strălucirea ei. Într-adevăr, pentru a cârmui cum se cuvine sufletul în această liniște senină și cu înfățișare

blândă, este nevoie de toată priceperea credinței. Astfel, în vremuri de belșug și prosperitate, credința privește deopotrivă în sus, spre Dumnezeu, și în jos, spre binefacerile Lui.

Credința privește în sus, spre Dumnezeu

În vremuri de prosperitate, credința sfântă se uită spre Dumnezeu și se exprimă prin expresii variate de recunoștință, dedicare, laudă, smerenie, supunere și consacrare pentru Dumnezeu.

În vremurile de prosperitate, sufletul credincios *recunoaște mâna Domnului* care a dat-o și își spune: „Oricât de plin ar fi vasul meu încăpător, Domnul, și numai Domnul este Izvorul cel mare, ba chiar Oceanul tuturor bucuriilor în care mă desfăț”. El știe și recunoaște că „toate izvoarele mele sunt în Tine” (Ps. 87:7). Toate pâraiele celui credincios izvorăsc de la Domnul. Credința recunoaște cu sinceritate și smerenie că toate

binecuvântările, atât cele lăuntrice, cât și cele exterioare, vin de la Dumnezeu, și că „orice ni se dă bun și orice dar desăvârșit este de sus, pogorându-se de la Tatăl luminilor” (Iacov 1:17). Orice dar bun, și nu numai darurile alese ale harului și slavei, ale unirii cu Hristos de aici, pe Pământ, și ale bucuriei depline în Hristos în veacul viitor, ci și toate bunurile vremelnice, fie ele mai multe sau mai puține, până și un pantof sau un șiret, toate acestea, mărturisește credința, nu le deține decât venind de la Dumnezeu: „Ce lucru ai, pe care să nu-l fi primit?” (1 Cor. 4:7).

Sufletul credincios își spune că, „așa cum Dumnezeu mi-a făgăduit aceste bucurii pământești, în îndurarea Sa, tot astfel mi le-a dat, în generozitatea Sa” (Matei 6:33; 1 Tim. 4:8). „Domnul a dat”, spune Iov cel credincios (Iov 1:21). Bogăția, cinstea,

prosperitatea și creșterea vin toate de la Dumnezeu, „nu de la răsărit, nici de la apus, nici de la miazăzi”; adică nu dintr-o parte sau alta, nici prin vreun mijloc omenesc, ci „Dumnezeu este Cel ce judecă: El coboară pe unul și înalță pe altul” (Ps. 75:6-7).

Credința știe că, după cum toate lucrurile bune vin de la Dumnezeu, tot astfel orice izbândă în muncă și afaceri, și orice binecuvântare asupra muncii, vocației și treburilor noastre vin numai de la Domnul. Doar Domnul face să prospere tot ceea ce Iosif face (Gen. 39:23). Ucenicii pot pescui și trudi toată noaptea, dar până nu a venit Hristos cu ajutorul Lui, ei nu au prins nimic (cf. Ioan 21:3-6). Numai binecuvântarea Domnului îmbogățește (Prov. 10:22).

În vremuri de prosperitate, sufletul credincios *nu se laudă cu propriile abilități, reușite sau avuții*, ci își spune: „De vreme ce

tot ce am primit vine de la Dumnezeu, nu pot și nu trebuie să mă laud, să mă fălesc ori să mă mândresc, ca și cum nu le-aș fi primit” de la Dumnezeu. Apostolul întreabă retoric: „Cine te face deosebit? Ce lucru ai, pe care să nu-l fi primit? Și dacă l-ai primit, de ce te lauzi ca și cum nu l-ai fi primit?” (1 Cor. 4:7). „Să-i lăsăm pe alții”, spune credința, „să-și mulțumească sufletelor lor pentru propriile osteneți, înțelepciuni, planuri și abilități și să ,jertfească în chip nelegiuit mreji lor și să ardă tămâie năvoadelor lor’, ca și cum prin ele ar fi grasă partea lor și prin ele hrana lor ar fi ajuns îmbelșugată” (Hab. 1:16). Credința nu face ca ateul, care se felicită că este *fortunæ suæ faber*, făuritorul propriei sorți, și nu poate să semene cu acel gunoi nenorocit care, îndemnat să-I mulțumească lui Dumnezeu pentru o recoltă bogată de grâu, a răspuns: „Să-I mulțumesc lui Dumnezeu? Mai degrabă să-i

mulțumesc căruței mele de bălegar!” Credința are o cu totul altă natură și înclinație. „Departe de mine”, spune ea, „să îndrăznesc măcar să spun în inima mea că ,puterea mea și tăria mâinii mele mi-au câștigat aceste bogății’ (Deut. 8:17-18). Ea nu poate spune ca regele nesăbuit din Babilon: „Oare nu este acesta Babilonul cel mare, pe care mi l-am zidit eu, ca loc de ședere împărătească, prin puterea bogăției mele și spre slava măreției mele?” (Dan. 4:30).

De asemenea, în vremuri de prosperitate, credința *Îi aduce laude lui Dumnezeu* pentru generozitatea Sa, spunând: „Întrucât tot ce am vine din binecuvântarea și dărnicia lui Dumnezeu, toate acestea vor fi spre lauda și slava Lui. Dacă toate bucuriile mele vin de la El, este drept ca toate să fie și pentru El”. El se unește din inimă cu lauda apostolului: „Din El, prin El, și pentru El

sunt toate lucrurile. A Lui să fie slava în veci! Amin” (Rom. 11:36). Cel care este Alfa, „începutul” tuturor îndurărilor mele, va fi și Omega, „sfârșitul” și miezul tuturor slujirilor mele.

„Aceste comori pământești”, spune credința, „vor fi folosite pentru țeluri înalte și cerești. De aceea, ele nu vor fi aruncate în haznaua unui pântece desfrânat și nici măcar cheltuite pe un șoim sau pe un câine de vânătoare [sporturi considerate de lux în vremea puritanilor, n.tr.], ci vor fi depuse și încuiate în vistieria lui Dumnezeu, adică îmbrăcând spatele gol și umplând stomacul flămând al mădularelor sărace ale trupului lui Hristos”.

Credința este hotărâtă să întoarcă împotriva Satanei cea mai puternică armă a lui, adică lumea și cele mai dulci desfătări ale ei, și el îi va zdrobi țeasta păroasă cu propriile

bâte și va întoarce tunurile împotriva lui, adică va pune toate bucuriile lumești în slujba și subordonarea față de slava lui Dumnezeu.

Credința disprețuiește calea grosolană de a vindeca pofta ochilor prin simpla lor scoatere, de a potoli setea după bogăție aruncând-o din plin în mare sau de a cuceri onoarea și aplauzele lumii devenind pustnic și ascunzându-se într-o peșteră izolată. Nu, ci credința pregătește sufletul pentru o biruință mai nobilă, nu prin disprețuirea momeii, ci prin prefacerea ei în hrană. Ea folosește mângâierile fapturilor create ca pe treptele scării lui Iacov, pentru a urca la Cer și pentru a-i ajuta și pe alții să se apropie de Cer. Credința socotește că Împăratul Cerului Își așteaptă partea, tributul și darea din toate veniturile noastre și El spune că „oricui i s-a dat mult, i se va cere mult” (Luca

12:48). Credința se teme pe bună dreptate că, dacă nu-I plătește lui Dumnezeu dobânda, ar putea pierde, pe drept, și principalul. De aceea, cu cât credința este îngrășată, săpată, curățată și tăiată mai mult, cu atât ea produce ciorchini mai bogați, plăcuți gustului viticultorului (Isaia 5:2).

În altă ordine de idei, în vremuri de prosperitate, credința este *gata oricând să lase din mâini binecuvântările primite*, la porunca și după voia lui Dumnezeu. Ea spune neîncetat în astfel de vremuri: „Fiindcă toate bucuriile mele provin din darul fără plată al lui Dumnezeu, sau mai degrabă din împrumutul dat de El, ele trebuie și vor fi predate fără șovăire atunci când Dumnezeu le cere înapoi. Dacă Dumnezeu va binevoi să păstreze aceste mângâieri exterioare”, spune ea, „voi recunoaște și voi folosi bine dărnicia Lui; iar dacă El socotește potrivit

să-Și ceară înapoi datoriile, Îi voi respecta suveranitatea și mă voi supune ei”. Dacă Dumnezeu dă, și dă din belșug, un Iov Îl va binecuvânta pe Domnul. Dacă Dumnezeu ia acele binecuvântări, un Iov va ști că El nu ia decât ce este al Său și, din acest motiv, Îl va binecuvânta și în astfel de situații. Iov învățase să-L binecuvânteze pe Dumnezeu atât când El ia, cât și când dăruiește (Iov 1:21).

„Iată pământurile, casele, copiii, părinții – bucurii într-adevăr scumpe, dar care nu mi aparțin, nefiind în proprietatea mea”, spune credința. „Eu sunt doar un chiriaș câtă vreme voiește proprietarul. Toate acestea și chiar mai mult, ba viața și tot ce am, trebuie și vor fi părăsite și predate atunci când Dumnezeu le cere”, căci Domnul Isus însuși a spus: „Tot așa, oricine dintre voi, care nu se leapădă de tot ce are, nu poate fi

ucenicul Meu” (Luca 14:33).

O inimă plină de har știe că nu-și poate valorifica mai bine avuțiile și lucrurile bune pământești în niciun alt fel decât oferindu-le pentru Hristos și predându-le la chemarea Lui. Mirul Mariei nu putea fi vândut pe o piață mai bună decât atunci când a fost turnat cu atâta generozitate pe capul scumpului ei Mântuitor. Oricât de mari și de prețioase ar fi bucuriile credinciosului, chiar dacă vasul lui ar fi încărcat cu perle și mărgăritare, el le-ar arunca bucuros peste bord mai degrabă decât să riște naufragiul credinței sau al unei conștiințe curate (1 Tim. 1:19).

De asemenea, în vremurile de prosperitate, credința *se încrede și mai mult în Dumnezeu și refuză bizuirea pe lucrurile primite de la El*. „Tocmai acum”, își spune credința, „când primesc cele mai multe lucruri de la Dumnezeu, este necesar să mă încred în El

cel mai mult, ba chiar în întregime și numai în El”. Așa a făcut Iosafat când a spus: „Ochii noștri sunt îndreptați spre Tine!” (2 Cron. 20:12). La fel a făcut Asa, deși avea o armată aproape nenumărată, nu mai puțin de 580.000 de oameni, toți viteji, dar i-a socotit pe toți ca nimic, nimic fără Dumnezeu, motiv pentru care el și-a pus încrederea în Dumnezeu și la El a alergat după ajutor:

„Asa avea o oștire de trei sute de mii de oameni din Iuda, care purtau scut și sulită, și două sute optzeci de mii din Beniamin, care purtau scut și trăgeau cu arcul, toți oameni viteji... Asa a chemat pe Domnul, Dumnezeul lui, și a zis: „Doamne, numai Tu poți veni în ajutor celui slab ca și celui tare: vino în ajutorul nostru, Doamne Dumnezeul nostru! Căci pe Tine ne sprijinim, și în Numele Tău am venit împotriva acestei mulțimi. Doamne,

Tu ești Dumnezeuul nostru: să nu iasă
biruitor omul împotriva Ta!” (2
Cron. 14:8, 11).

Iată, într-adevăr, o încredere nobilă! Este greu să te încrezi în Dumnezeu când duci cea mai mare lipsă, dar este și mai greu să te încrezi în El când îți merge cel mai bine. A fost un act curajos de încredere când Iov a hotărât să se încreadă în Dumnezeu chiar dacă Acesta l-ar fi ucis (Iov 13:15). Tot astfel, a fost o mare dovadă de încredere pentru Pavel ca, atunci când nu avea nimic, să se considere ca unul care avea toate lucrurile.

Dar când Dumnezeu ne dă viață, când suntem sătui și avem belșug, când paharul nostru se revarsă, atunci trebuie să ne încredem în Dumnezeu, nu în paharul nostru. Când pânzele ne sunt umflate de vântul prielnic, să ne bizuim numai pe Cărmaciul nostru. Când avem toate lucrurile, dar privim

totuși făptura creată ca fiind cu totul neîmplinitoare și ne sprijinim în întregime pe atotsuficiența lui Dumnezeu – aceasta este încrederea cât se poate de spirituală și rafinată. Și totuși tocmai aceasta este încrederea pe care credința o exercită în mijlocul celor mai mari desfătări și bucurii. Acolo unde îndurarea prisosește, încrederea prisosește și mai mult. Lucrurile create sunt socotite ca nimic, iar Dumnezeu este prețuit ca totul în toți.

În final, în vremuri de prosperitate și liniște, credința se uită către Dumnezeu ca fiind cea mai mare sursă de desfătare și împlinire. Ea își spune: „Aceste desfătări și bucurii exterioare sunt într-adevăr dulci, dar Dumnezeul meu, Autorul lor, este infinit mai dulce. Toate, chiar și cele mai rafinate dintre ele, păstrează gustul și aroma vasului și a mijlocului prin care au venit. Doar

Dumnezeu este infinit mai dulce decât bucuria de a primi toate lucrurile bune create care vin de la El. Desigur, mă pot bucura când mi se înmulțesc grâul, vinul și untdelemnul, și mă pot bucura de hambarele mele, când sunt atât de pline de grâne, încât să râd și să cânt; dar, vai, fără bucuria de a-L avea pe Dumnezeu, acestea nu sunt decât un *risus sardonicus*, râsul minții după ce sufletul a plecat. Într-adevăr, acestea sunt câteva dintre dovezile iubirii lui Dumnezeu, dar ce sunt ele în comparație cu Persoana și prezența Lui? Ele sunt ca niște cutiute bogate, dar, o, lumina feței Lui este bijuteria! (Ps. 4:6). Având aceste lucruri, pot spune împreună cu Esau: „Am mult”; dar, dacă Îl am pe El, pot exclama triumfător, împreună cu Iacov: „Am de toate” (Gen. 33:9, 11). Acestea sunt unele dintre favorurile Lui de la mâna stângă, câteva ulcioare de lapte și daruri, o parte potrivită pentru Ismael și fiii

Cheturei. Însă moștenirea lui Isaac, apele izvoarelor de sus, este cea după care sufletul meu însetează, acele binecuvântări de la mâna dreaptă, prezența Lui, cea care răpește sufletul și în care este ,belșug de bucurie și desfătări veșnice' (Ps. 16:11). Aceste lucruri îmi pot face călătoria mai plăcută, dar numai El, partea mea pe deplin îndestulătoare, mă poate împlini și sătura (Ps. 73:26; Ps. 36:8). Numai El poate umple toate crăpăturile și golurile larg deschise ale sufletului meu. El este ,soarele și scutul meu' (Ps. 84:11), rădăcina și odrasla mea (Isaia 11:10), ,temelia și piatra din capul unghiului' (Isaia 28:16), ,scutul și sabia' mea (Deut. 33:29). Numai El poate răspunde tuturor dorințelor și nevoilor mele. El este *Deus meus et omnia*, Dumnezeuul meu și totul pentru mine”.

Astfel își fixează credința privirea asupra

lui Dumnezeu în vremuri de bucurie, prosperitate și pace.

Apoi, când se uită la lucrurile dăruite de Dumnezeu, credința conchide astfel: „Eu am proiecte mai înalte și mai nobile, planuri de o însemnătate mai profundă, decât să mă așez aici, să mă cufund și să-mi găsesc plăcerea în aceste lucruri sărace, pământești, lipsite de valoare și murdare, lucruri ale lumii de jos. Eu am în mine multe stricăciuni care trebuie omorâte; multe ispite în afară, cărora trebuie să le rezist; multe îndemnuri și șoapte dulci ale Duhului, care trebuie cultivate; multe haruri slabe, care trebuie întărite; multe îndatoriri personale și relaționale, care trebuie împlinite – altfel spus, trebuie să-mi întăresc chemarea și alegerea, și acesta este, mai presus de toate, lucrul la care trebuie să iau aminte”.

Credința descoperă o lume dincolo de

lună și face negoț în acea lume. În timp ce oamenii lumești se încarcă cu lut și cărbuni, ea își caută marfa care durează și face negoț cu harul și slava. În felul acesta s-a purtat David după ce l-a înfierat pe omul lumesc pentru că „se frământă degeaba, strânge la comori și nu știe cine le va lua”, așa că el i-a întors spatele lumii cu un dispreț sfânt, ca și cum n-ar merita să se gândească la ea, spunând: „Acum, ce pot nădăjdui eu, Doamne?” (Ps. 39:6-7). Este ca și cum ar fi spus: „Este adevărat, am bogății, cinste, o cunună și un regat; dar aceasta este oare partea cu care m-aș putea mulțumi? Nu, nicidecum, ci „în Tine îmi este nădejdea. Izbăvește-mă de toate fărădelegile mele” (v. 7-8). Să se bucure de lume cei care o iubesc, dar, Doamne, nu-mi da partea cu o asemenea monedă falsă, ci cu iertarea păcatului și cu pacea conștiinței; aceasta, aceasta este ceea ce aștept eu de la Tine.

Tot așa, după ce a primit un dar bogat, Luther a mărturisit cu sfântă îndrăzneală înaintea lui Dumnezeu că asemenea lucruri nu-i erau de folos. El nu s-a lăsat atras de pietricele, căci sufletul lui mai nobil se înălța mai sus și era ațintit asupra mărgăritarelor cerești. Supușii Împăratului ceresc doresc mai degrabă favoarea Lui decât promovarea lor, asemenea omului care a preferat sărutul lui Alexandru unei mari sume de bani pe care acesta o dăduse altuia. Așa privește credința în sus, spre Dumnezeu și lucrurile lui Dumnezeu, și acționează în consecință.

Credința privește în jos, spre bucuriile vremelnice

Credința se uită în jos, spre cele mai depline și mai dulci dintre bucuriile ei vremelnice, le cântărește cu grijă în balanța sanctuarului și le evaluează corect valoarea și prețul. Credința știe că, de regulă, oamenii se

uită la lucrurile care se văd și, de aceea, lucrurile care par cele mai bune și strălucesc cel mai tare sunt cele mai plăcute pentru cei mai mulți dintre fiii oamenilor, dorința ochilor și bucuria inimii lor. Ei le supraevaluează și nu doar că le prețuiesc mult, ci li se închină într-un fel superstițios, tratându-le ca și cum ar fi un dumnezeu sau cel mai mare bine al lor. Credința însă le aduce la piatra de încercare și la etalon, interpretându-le așa cum sunt, după adevărata lor valoare. Ea le descoperă ca simple plăceri ale simțurilor, *fortunæ ludibria*, jocuri ale naturii, încercări ale nebuniei omenești și, în cel mai fericit caz, ajutoare pentru slăbiciunea omului. Mai precis, credința formulează despre ele o judecată în două părți: una negativă și una pozitivă.

În ce privește *judecata negativă*, credința conchide despre bucuriile și lucrurile

vremelnice mai multe lucruri.

În primul rând, ea conchide că plăcerile pământești și toate lucrurile asemenea lor *nu au făcut prin ele însele niciun om să fie mai potrivit pentru Cer*. Este adevărat că unele lucruri sunt atât de bune în ele însele, încât cel care le are nu poate să nu fie bun și să nu devină mai bun prin ele, cum ar fi harul lui Dumnezeu față de noi și harurile Duhului în noi. Acestea ne găsesc răi, dar ne fac buni. Însă nimeni nu a fost făcut bun numai prin bogății și avere pământească. Aceste lucruri i-au găsit pe unii oameni cu adevărat buni și i-au făcut mai puțin buni decât erau, iar pe mulți care păreau buni i-au făcut cu totul răi. De câte ori o slujire bine plătită nu a stricat un predicator bun și nu l-a făcut să-și pună plasa deoparte după ce a prins peștele! De obicei, cu cât avem mai multe lucruri în lumea aceasta, cu

atât ne gândim mai puțin la cele din lumea viitoare. Locul nostru în Paris ne face să uităm de partea noastră din Paradis. Pământul pe care călcăm se ridică în inimile noastre și le face mai pământești decât cel pe care umblăm.

În al doilea rând, credința conchide că *bucuriile și prosperitatea pământească nu adaugă nimic la statutul credinciosului înaintea lui Dumnezeu*. Credința își spune: „Muntele acesta înalt, pe al cărui vârf stau, nu adaugă niciun cot la statura mea în ochii lui Dumnezeu. Dumnezeu nu evaluează precum oamenii, potrivit tarifelor sau registrelor de impozite”. Apostolul Pavel spune că, între cei credincioși cu adevărat, „nu sunt mulți înțelepți în felul lumii, nici mulți puternici, nici mulți de neam ales” (1 Cor. 1:26). Dimpotrivă, Dumnezeu i-a ales „pe cei ce sunt săraci în ochii lumii acesteia, ca

să-i facă bogați în credință și moștenitori ai Împărăției, pe care le-a făgăduit-o celor ce-L iubesc” (Iacov 2:5).

În al treilea rând, credința conchide că *adevărata fericire a credinciosului nu poate ține nici măcar de cea mai mare abundență a plăcerilor lumești*. El nu poate și nu îndrăznește să cânte, asemenea bogatului nebun, un cântec de adio față de sufletul lui și să-i spună să se odihnească, fiindcă are lucruri strânse pentru mulți ani (Luca 12:19). Nu viața aceasta este locul lui de odihnă. Asemenea porumbiței lui Noe, credința nu găsește loc unde să-și așeze piciorul nici măcar într-un potop de plăceri create. Chiar dacă fiii unui credincios sunt „ca niște odrasle bine crescute în tinerețea lor”, chiar dacă fiicele lui sunt „ca niște stâlpi săpați frumos, ca într-un palat”, chiar dacă hambarele îi sunt pline de tot felul de provizii,

boii îi sunt puternici la muncă, iar oile îi nasc mii și zeci de mii, chiar dacă lumea cu ochii ei miopi l-ar declara fericit pe omul care se află într-o asemenea stare, credinciosul ar răspunde numaidecât, folosind cuvintele psalmistului, adică printr-o corectare care contrazice clar o greșeală atât de grosolană: „Ferice însă de poporul al cărui Dumnezeu este Domnul!” (Ps. 144:12-15).

Iată ce conchide credința în sens negativ, adică despre ce nu pot face bucuriile, prosperitatea și lucrurile pământești.

În ce privește *judecata pozitivă*, credința se uită către plăcerile lumești și vede clar deșertăciunea și efemeritatea lor.

Acea lecție divină pe care Solomon, cel mai înțelept dintre oamenii simpli, a învățat-o în cele din urmă prin experiențe dificile și costisitoare, credința o știe pe de rost și, în fața lumii, concluzionează împreună

cu el: „O deșertăciune a deșertăciunilor, totul este deșertăciune” (Ecl. 1:2). Afirmatia se repetă, ca în visul lui Faraon, pentru a-i arăta certitudinea, iar termenul „deșertăciune” este dublat pentru a arăta caracterul extraordinar și multifacțat al acestei deșertăciuni. Iar credința vede cinci aspecte particulare ale deșertăciunii lucrurilor și bucuriilor create, despre care trebuie să vorbim mai în detaliu.

În primul rând, credința se uită către plăcerile acestei lumi și le vede *nefolositoare*. Așa spune Ecclesiastul: „Ce folos are omul din toată truda pe care și-o dă sub soare?” (Ec. 1:3). Ce folos? El și-a umplut mâinile cu aer și „s-a trudit în vânt” (Ecl. 5:16). El nu a câștigat mai mult decât Septimius Severus, care, după ce a ocupat funcții numeroase și importante, a recunoscut public: „Am fost de toate, dar nimic nu mi-a folosit”. Mângâierile

oferite de făpturile și lucrurile create nu sunt pâine care să hrănească sufletul: „De ce cântăriți argint pentru un lucru care nu hrănește? De ce vă dați câștigul muncii pentru ceva care nu satură? Ascultați-Mă dar, și veți mânca ce este bun, și sufletul vostru se va desfăta cu bucate gustoase. Luați aminte și veniți la Mine, ascultați, și sufletul vostru va trăi” (Isaia 55:2-3).

Lucrurile lumii sunt tot atât de folositoare pe cât îi este unui om flămând visul că a mâncat pe săturate sau ospățul vrăjit pe care l-a pregătit magicianul pentru nobilii germani: aceștia au crezut că au mâncat delicatele, dar, când au plecat, au descoperit că le era foame. Pot oare bogățiile să folosească în ziua mâniei, a bolii sau a morții? (Prov. 11:4; Ezech. 7:19). Ele sunt la fel de folositoare pe cât este o pungă de aur atârnată de gâtul unui om care se îneacă.

În al doilea rând, credința se uită către lucrurile lumii și le vede *puterea de a răni și de a face daune*. Solomon a observat că „bogățiile sunt păstrate spre nefericirea stăpânilor lor” (Ecl. 5:13). Iată de ce Agur se roagă să fie ferit de ele: „Nu-mi da nici sărăcie, nici bogăție, dă-mi pâinea care-mi trebuie. Ca nu cumva, în belșug, să mă lepăd de Tine” (Prov. 30:8-9), ca și cum belșugul ar deschide calea spre ateism și necredință pentru cei care nu știu să-l folosească. Maximilian al II-lea a înțeles acest adevăr și a refuzat să își strângă o comoară uriașă, temându-se că, îndrăgostindu-se de ea, ar ajunge din suveran slujitor al Mamonei nedreptății.

Daunele produse de plăcerile oferite de lucrurile lumii se dovedesc astfel în mai multe privințe. Mai întâi, ele umflă inima cu mândrie. Credința știe că ele tind să umfle și să îngâmfe inima cu boala mândriei. De aici

și avertismentul atât de solemn din Deuteronom 8:10-20:

„Când vei mânca și te vei sătura, să Îl binecuvântezi pe Domnul, Dumnezeul tău, pentru țara cea bună pe care ți-a dat-o. Vezi să nu uiți pe Domnul, Dumnezeul tău, până acolo încât să nu păzești poruncile, rânduielile și legile Lui, pe care ți le dau azi. Când vei mânca și te vei sătura, când vei zidi și vei locui în case frumoase, când vei vedea înmulțindu-ți-se cirezile de boi și turmele de oi, mărimdu-ți-se argintul și aurul, și crescându-ți tot ce ai, ia seama să nu ți se umfle inima de mândrie și să nu uiți pe Domnul, Dumnezeul tău, care te-a scos din țara Egiptului, din casa robiei; care te-a dus în acea pustie mare și grozavă, unde erau șerpi înfocați și scorpioni, în locuri uscate și fără apă, care a făcut să-ți țâșnească

apă din stânca cea mai tare, și care ți-a dat să mănânci în pustie mana aceea necunoscută de părinții tăi, ca să te smerească și să te încerce, și să-ți facă bine apoi. Vezi să nu zici în inima ta: ,Tăria mea și puterea mâinii mele mi-au câștigat aceste bogății'. Ci adu-ți aminte de Domnul, Dumnezeuul tău, căci El îți va da putere să le câștigi, ca să întărească legământul încheiat cu părinții voștri prin jurământ, cum face astăzi. Dacă vei uita pe Domnul, Dumnezeuul tău, și vei merge după alți dumnezei, dacă le vei sluji și te vei închina înaintea lor, vă spun hotărât azi că veți pieri. Veți pieri ca și neamurile pe care le-a pierdut Domnul dinaintea voastră, pentru că nu veți asculta glasul Domnului, Dumnezeului vostru”.

Însoțitorii obișnuiți ai bogăției sunt mândria și încrederea în sine, și acesta este

motivul pentru care Pavel îi spune lui Timotei: „Îndeamnă pe bogații veacului acestuia să nu se îngâmfe” (1 Tim. 6:17). Cât de ușor sunt oamenii umflați în sine de lucrurile acestei lumi de jos! Bogățiile coboară mintea prin grijile lacome și, în același timp, o ridică prin păreri trufașe despre sine. Este un lucru foarte rar să vezi un om bogat la pungă, dar sărac în duh.

Apoi bogățiile și prosperitatea pământească pot deveni curse și ispite, iar credința știe că bucuriile mari sunt capcane mari și ispite puternice spre multe alte pofte, precum lăcomia, pofta trupească, luxul, nepăsarea și altele asemenea lor.

Belșugul unui loc provoacă adesea multă răutate în cei care locuiesc acolo. Sodoma cea bogată a fost o pepinieră pentru orice nelegiuire. Când se îngrașă, Ieșurun este gata să azvârle cu copita (Deut. 32:15), iar

când Israel se satură, săvârșește urâciuni, așa cum spune profetul:

„Iată care a fost nelegiuirea sorei tale Sodoma: era îngâmfată, trăia în belșug și într-o liniște nepăsătoare, ea și fiicele ei, și nu sprijinea mâna celui nenorocit și a celui lipsit. Ele s-au semețit și au făcut urâciuni blestamate înaintea Mea; de aceea le-am și nimicit, când am văzut lucrul acesta” (Ezec. 16:49-50).

De asemenea, bogățiile și lucrurile lumii ne fac să neglijăm harurile spirituale, iar credința își dă seama cât de ușor ne fac plăcerile vremelnice să disprețuim harurile spirituale și părtășia cerească.

În privința harurilor *spirituale*, săpatul după argint și umblarea după aur ne fac mult prea înclinați să neglijăm ceea ce este mai bun decât mii de talanți de aur și argint, adică lucrurile de substanță, care dăinuie în

veci. Strălucirea radiantă a lucrurilor de jos ne orbește ochii față de lucrurile de sus. Când Marta este copleșită de grija multor lucruri, ea uită să facă ceea ce a făcut Maria și să urmărească acel singur lucru necesar (Luca 10:41-42). Cât de des vedem cum plăcerile exterioare împiedică duhul, slăbesc harurile și întăresc stricăciunile chiar în viețile oamenilor buni! A existat un adevăr serios în batjocura ateistă a împăratului Iulian, care, atunci când i-a despuiat pe creștini de averile lor, le-a spus că făcea aceasta ca să-i facă „mai pregătiți pentru Împărăția Cerurilor”. Dar mulți oameni cu adevărat evlavioși pierd mult în lucrurile spirituale câștigând mult în cele vremelnice, căci bogățiile lumii au ajuns să-i sărăcească în cele ale veșniciei. Cu adevărat bogați în har sunt cei ale căror haruri nu sunt împiedicate de bogății și ale căror suflete prosperă și atunci când le prosperă trupurile. Este cu adevărat

o priveliște rară să vezi pe fiica Tirului venind cu darul ei, adică să-i vezi pe cei bogați din popor căutând bunăvoința lui Hristos și predându-se în mâinile Lui (Ps. 45:12).

A fi bogat sau mare în această lume este o ispită puternică. Când înflorim în trup, suntem înclinați să ne ofilim în duh. Razele arzătoare ale prosperității provoacă prea adesea secetă și apoi lipsă, o foamete a sufletului, făcându-ne să lepădăm hainele neprihănirii pe care vântul necazului ne face să le strângem mai mult în jurul nostru. Lumea are în ea natura de a pătrunde tot mai mult în viața noastră, căci este greu să te bucuri de ea fără să ajungi robul ei. Dacă Avraam îi arată lui Agar doar puțin mai mult decât de obicei, nu va trece mult până ce roaba va începe să se certe cu stăpâna ei și chiar să se poarte cu trufie față de ea.

În ce privește pericolele pentru părtășia

spirituală cu Dumnezeu, mângâierile lumești sunt întotdeauna însoțite de treburi sau preocupări lumești, iar acestea ne consumă prea adesea timpul destinat părtășiei cu Dumnezeu. Este foarte greu să ne facem drum spre prezența lui Dumnezeu prin mulțimea preocupărilor lumești. Ocupațiile și plăcerile lumești tind foarte mult nu doar să tocească, ci și să schimbe direcția simțămintelor noastre, îndepărtându-le de la părtășia sfântă cu Dumnezeu.

Credința știe ce sarcină, ce trudă herculeană este ca, după o zi petrecută printre câștiguri lumești și după desfătările și plăcerile pe care o avere bogată le oferă, să-I aducă lui Dumnezeu o inimă întreagă atunci când se întoarce seara în prezența Lui. În acest caz, lumea se poartă cu sfântul precum un copilăș cu mama lui: dacă nu o poate împiedica pe mamă să plece, plânge ca să meargă și el

cu ea. Dacă lumea nu ne poate împiedica să împlinim îndatoririle religioase, ea strigă să fie luată cu noi, și este nevoie de multă trudă până ce o despărțim de simțămintele noastre. Așa descoperă credința primejdia și rănilile pe care plăcerile create le pot produce.

În al treilea rând, credința se uită la prosperitatea și plăcerile vremelnice și le vede *tre-cătoare și pieritoare*. Ele sunt deșertăciuni schimbătoare, nestatornice, care se ofilesc, bule de săpun, imagini desenate pe tăblițe de gheață, iarbă crescută pe acoperișurile caselor. Credința a văzut și a auzit cum providența lui Dumnezeu schimbă starea oamenilor de pretutindeni, știind că astăzi sunt ridicați și înălțați, iar în scurt timp sunt coborâți și doborâți. Azi sunt onorați, mâine sunt înjosiți. Cei bogați ajung săraci, Naomi devine Mara, dealurile sunt nivelate în văi, iar munții cei mari devin câmpii. Spița roții care se

află acum sus se întoarce repede spre pământ și coboară, după cum i-a spus regele captiv celui ce l-a învins. Cea mai bună stare pământească este, în sine, șubredă. Nu există munte atât de puternic încât să nu poată fi clătinat: „Când îmi mergea bine, ziceam: „Nu mă voi clătina niciodată!’ Doamne, prin bunăvoința Ta mă așezasei pe un munte tare... dar Ți-ai ascuns Fața, și m-am tulburat” (Ps. 30:6-7).

Ceea ce noi numim substanță, credința știe că nu este decât „o umbră” care nu dăinuie. Nicio moștenire pământească nu este sigură, căci cât de repede o ia Dumnezeu de la noi sau ne ia pe noi de la ea! Nu putem păstra aceste lucruri exterioare prin toată grija noastră și nici prin toată iscusința și puterea noastră. Cele mai bune desăvârșiri pământești ne pot fi luate curând. Cununa lui Iov cade repede de pe capul lui (Iov

19:9). Nu doar că „orice făptură este ca iarba”, ci și „toată strălucirea ei este ca floarea de pe câmp” (Isaia 40:6).

Omul nu este fragil doar prin natura lui, ci toate însușirile lui, fie morale, fie ale vieții în societate și cele lumești, dacă nu sunt haruri, sunt la fel de fragile. Rațiunea, Scriptura și experiența mărturisesc din belșug acest adevăr: „lumea și pofta ei trec”, cum spune apostolul (1 Cor. 7:31). După cum modele și obiceiurile lumii se schimbă zi de zi, la fel se schimbă și fața acestei lumi. Mângâierile oferite de făpturile și lucrurile create sunt mai degrabă spectacole decât posesiuni: acum ne încântă, și într-o clipă pleacă de la noi. Plăcerile din această viață sunt ospețe trecătoare, delicate și servite cu fast, dar care se termină repede.

În al patrulea rând, credința se uită la toate aceste plăceri și lucruri ale lumii și le

vede *false și înșelătoare*. Acest lucru se vede mai întâi din felul în care se prezintă ele însele și din evaluarea propriei valori. Dacă te uiți la lista de prețuri a lucrurilor create, ea trece nu doar o sută în loc de cincizeci, ci și un milion în locul unui bănuț. Este ca pagina de titlu a unor cărți goale, care promite mai mult decât se găsește în întreaga carte.

Apoi acest adevăr se confirmă și când evaluăm promisiunile pe care lucrurile lumii ni le fac. Ele ne promet că vom fi fericiți dacă ne vom bucura de ele, în timp ce, chiar având din plin lucrurile create, rămânem săraci și nenorociți dacă Dumnezeu însuși nu este partea noastră. Ele promet să ne ușureze grijile, dar nu fac decât să le înmulțească. Ele sunt asemenea băuturii date unui om bolnav de ciroză hidrică:¹ în loc să-i potolească

¹ Ciroza hidrică sau hidropizia este o afecțiune medicală cauzată de acumularea patologică de apă în cavitățile naturale ale corpului sau în țesuturi. – n.tr.

setea, o aprind și mai tare. Bogățiile nu sunt hrană, ci combustibil pentru dorințele noastre; departe de a le satisface, ele nu fac decât să ne lărgească gâtlejul. Ele nu ne potolească pofta așa cum o face pâinea când este primită și digerată, ci o aprind precum uleiul aruncat în foc. Ele promit să ne ocrotească, dar nu ne apără mai bine decât un copac uriaș în timpul unei furtuni lungi și puternice. Ele promit să ne însoțească permanent, insinuând că, chiar dacă tatăl și mama ne-ar părăsi, ele nu ne-ar părăsi, dar de obicei se dovedesc precum catârul lui Absalom, gata să fugă de sub noi tocmai când avem cea mai mare nevoie de ele.

Așadar, lucrurile create sunt înșelătoare în sine, adică ne induc în eroare prin ceea ce par a fi, căci, din pricina înșelăciunii inimii și a poftelor noastre, suntem amăgiți în privința lor, dacă nu chiar de ele. Astfel de

lucruri ne dezamăgesc tocmai când speranțele noastre de câștig sunt cele mai mari și rareori, dacă nu chiar niciodată, îi oferă celui ce le are ceea ce i-au promis celui care le dorea. Ele sunt precum curcubetele lui Iona: se ofilesc tocmai când avem mai mare nevoie de ele, sau precum invitația făcută de Estera lui Haman la ospățul împăratului, care i-a umflat inima cu nădejdi deșarte, dar s-a încheiat curând cu nimicirea lui.

În al cincilea rând, credința se uită la lucrurile lumii și le vede ca *neîmplinitoare*. Ea știe că mângâierile oferite de lucrurile create sunt deșertăciuni care nu saturează: „De ce cântăriți argint pentru un lucru care nu hrănește? De ce vă dați câștigul muncii pentru ceva care nu saturează?” (Isaia 55:2).

Filozoful a văzut lucrul acesta cu ochiul slab al naturii și a ajuns la concluzia că lumea, fiind sferică, nu poate umple colțurile

unei inimi triumphiulare.² Lucrurile create ar fi un dumnezeu pentru noi dacă ar putea face acest lucru. Ele pot stârni setea, dar nu o pot potoli; ele pot naște în noi o mie de frici și griji, dar nu pot liniști nici măcar una.

În această privință, „ochiul nu se mai satură privind, și urechea nu obosește auzind” (Ecl. 1:8), iar sufletul strigă fără încetare: „Dă! Dă!”, deși numai Dumnezeu satură, căci credincioșii „se satură de belșugul Casei Tale, și-i adapi din șuvoiul desfătărilor Tale. Căci la Tine este izvorul vieții; prin lumina Ta vedem lumina” (Ps. 36:8-9).

Numai Dumnezeu în Hristos îi poate da odihnă sufletului: „Luați jugul Meu asupra voastră, și învățați de la Mine, căci Eu sunt blând și smerit cu inima; și veți găsi odihnă pentru sufletele voastre” (Matei 11:29).

² Aluzie la creația omului după chipul lui Dumnezeu, care este o Trinitate. – n.tr.

Dumnezeu nu S-a odihnit de lucrările creației până când nu l-a creat pe om, iar omul nu se poate odihni de dorințele sale arzătoare până nu ajunge să Se bucure de Dumnezeu, și numai atunci poate David cel sfânt să-i cânte sufletului său un cântec de leagăn: „Întoarce-te, suflete, la odihna ta, căci Domnul ți-a făcut bine” (Ps. 116:7).

După ce și-a exprimat astfel judecata cu privire la adevărata natură și valoare a mângâierilor oferite de lucrurile create, credința își încheie lucrarea prin *trei hotărâri*.

Prima hotărâre a inimii este ca ea *să nu se alipească de astfel de lucruri trecătoare și periculoase*. Inima își spune prin credință: „În mijlocul acestor desfătări trebuie să am grijă ca inima mea să nu se lipească de ele. Aceste tablouri frumoase trebuie doar agățate pe perete, nu lipite de el. Chiar dacă bogățiile cresc, nu pot și nu trebuie să-mi pun inima

în ele”. „Când cresc bogățiile, nu vă alipiți inima de ele” (Ps. 62:10). Credinciosul poate să le folosească, dar nu trebuie să le iubească: „Nu iubiți lumea, nici lucrurile din lume. Dacă iubește cineva lumea, dragostea Tatălui nu este în El. Căci tot ce este în lume: pofta firii pământești, pofta ochilor și lăudăroșia vieții, nu este de la Tatăl, ci din lume” (1 Ioan 2:15-16). Simțămintele credinciosului se pot opri pentru o clipă asupra lucrurilor de jos, dar nu trebuie să se ațin-tească asupra lor, căci chemarea lui înaltă este aceasta: „Gândiți-vă la lucrurile de sus, nu la cele de pe Pământ” (Col. 3:2). El trebuie să le privească cu o sfântă nepărtinire și să se folosească de ele ca și cum nu s-ar folosi, să le stăpânească de parcă nu le-ar avea în proprietate (1 Cor. 7:31). Zelul sufletului celui credincios trebuie să fie îndreptat spre Cer și spre lucrurile cerești. Sufletul lui trebuie să-L caute cu stăruință numai pe Dumnezeu,

așa cum a făcut David: „Dumnezeule, Tu ești Dumnezeul meu, pe Tine Te caut! Îmi însetează sufletul după Tine, îmi tânjește trupul după Tine, într-un pământ sec, uscat și fără apă... Sufletul meu este alipit de Tine; dreapta Ta mă sprijină” (Ps. 63:1, 8).

A doua hotărâre a credinței privitoare la lucrurile acestei lumi este *să nu se desfete peste măsură în ele*. Chiar dacă ar avea toate aceste mângâieri, credinciosul nu poate și nu trebuie să se desfete și să se bucure de ele în mod ilegal, exagerat și carnal. Apostolul poruncește acest lucru:

„Iată ce vreau să spun, fraților: de acum vremea s-a scurtat. Spun lucrul acesta, pentru ca cei ce au nevoie, să fie ca și cum n-ar avea; cei ce plâng, ca și cum n-ar plânge; cei ce se bucură ca și cum nu s-ar bucura; cei ce cumpără, ca și cum n-ar stăpâni; cei ce se folosesc de lumea aceasta, ca

și cum nu s-ar folosi de ea; căci chipul lumii acesteia trece” (1 Cor. 7:29-31).

După cum suntem înclinați să facem prea puțin în lucrurile cerești, tot astfel suntem înclinați să facem prea mult în lucrurile lumești.

Cele două mari greșeli ale noastre sunt acestea: noi folosim, ca să spunem așa, doar lucrurile de care ar trebui să ne bucurăm și ne bucurăm de lucrurile de care ar trebui doar să ne folosim. O, cât de puțini cunosc și practică arta divină a moderației sfinte în folosirea celor mai dulci bucurii lumești!

A treia hotărâre a sufletului în raport cu bucuriile și lucrurile lumii este că el *nu se încrede în niciun lucru creat*. După cum el nu le iubește peste măsură și nu se desfată în ele în mod necuvenit, cu atât mai puțin trebuie să-și pună în ele cea mai mică încredere sau

siguranță. Credința își spune că nu trebuie să se sprijine deloc pe ele și nici să-i spună aurului, chiar aurului curat: „Tu ești nădejdea mea” (Iov 31:24).

Altfel spus, sufletul nu trebuie să se odihnească și să se bizuie în siguranță pe aur sau pe plăcerile și bucuriile aurite, ca și cum acestea l-ar sprijini când toți prietenii dau greș; ca și cum ele nu l-ar lăsa să ducă lipsă de nimic și nu ar îngădui să fie nedreptățit câtă vreme durează, iar Dumnezeu știe că aceasta durează doar o clipă. Toate aceste bucurii nu pot face sufletul nici mai bun, nici mai înțelept, și nici nu-i pot face viața mai sigură sau mai plăcută. Ele nu-i pot sfinți sufletul și nu-i pot împlini dorințele. De aceea, credința se va încrede numai în Dumnezeu, în care nu se poate încrede niciodată prea mult, nu în lucrurile create, în care niciodată nu se poate încrede prea puțin.

6.

ÎNCREDEREA ÎN DUMNEZEU ÎN VREMURI DE TRISTEȚE, NECAZURI, LIPSURI ȘI SUFERINȚE

Când mâna Domnului se ridică împotriva noastră și El ne înmulțește mult durerile; când El ne zdrobește lovitură după lovitură și vine asupra noastră ca un uriaș; când săgețile Lui se înfig adânc în noi și mâna Lui apasă greu asupra noastră; când El ne îmbracă pielea în sac și ne aruncă slava în țărână; când suntem siliți să mâncăm cenușă ca pâinea și să ne amestecăm apa cu lacrimile – chiar acele vremuri sunt potrivite pentru ca încrederea unui sfânt să se apuce să lucreze. În această furtună și vijelie, în care valurile se ridică până la cer și apoi coboară în adâncuri,

credința stă la cârmă și păzește sufletul de naufragiu. Credința apucă șarpele de coadă, îl ține în mână și îl transformă într-un toiag inofensiv, ba chiar într-un toiag al lui Aaron, care înflorește cu slavă și nemurire. Credința îl înfruntă pe acest Goliat aparent al suferinței și se luptă cu el nu ca și cum ar fi un adversar egal, ci de parcă ar fi un inferior deja învins.

Chiar dacă necazul îmbracă haina cea mai crudă a furiei și iese însoțit de toată suita lui lugubră, cu suspine, gemete, lacrimi, lipsuri și dureri, credința pune piciorul pe grumazul acestei regine a fricii și triumfă asupra ei.

Când inima și trupul sunt gata să slăbească, iar sufletul și duhul să se prăbușească și să leșine, credința își scoate sticluța și administrează un tonic înviorător. Altfel spus, în marea, oceanul și potopul necazurilor, în

mijlocul tuturor furtunilor, vânturilor și vijeliilor, ba chiar al uraganului de întristări și suferințe, credința știe unde și cum să își arunce ancora. Potrivit cuvintelor Mântuitorului nostru: „Să nu vi se tulbure inima”, să nu fie tulburată asemenea unei corăbii bătute de furtună; ci „aveți credință în Dumnezeu și aveți credință în Mine” (Ioan 14:1). Credința este marele antidot, tonic și panaceu tămăduitor al tuturor bolilor. Ea îl face pe credincios să trăiască în mijlocul morții. Mai concret, în această stare furtunoasă, credința face trei lucruri: ea evită stâncile și nisipurile primejdioase, ea cercetează atent traiectoria corabiei în care navighează, și ia seama cu atenție la busola care îi călăuzește cursul.

Evitarea stâncilor și nisipurilor primejdioase

Există anumite stânci, bancuri de nisip și locuri primejdioase, precum Scylla și

Charybdis,¹ de care, într-o stare atât de întunecată, sufletul este expus riscurilor de a se izbi. Iar credința evită astfel de capcane și locuri primejdioase cu mare atenție. Și aş vrea să îmi îndrept atenția asupra a șase astfel de locuri primejdioase.

În primul rând, există *grijile care distrag, tulbură, macină, amăgesc, corodează, împart și străpung inima*. Potrivit poruncii apostolului, credința „nu se îngrijorează de nimic”, ci „în orice lucru aduce cererile la cunoștința lui Dumnezeu, prin rugăciune și cerere” (Fil. 4:6). Într-adevăr, credinciosul nu este și nu trebuie să fie nepăsător ori neglijent față de trupul său, față de bunurile sale, față de relațiile, treburile și chemarea sa particulară în viață (Rom. 12:11-17). Credința știe

¹ Scylla și Charybdis erau două creaturi marine nemuritoare și feroase din mitologia greacă, creaturi despre care se credea că trăiau pe cele două maluri ale strâmtorii Messina dintre Sicilia și partea continentală a Italiei. – n.tr.

că acela care nu se străduiește, prin grijă cinstită, înțeleaptă și harnică, să „poarte de grijă de ai lui” este „mai rău decât un necredincios” (1 Tim. 5:8). Și totuși, credința este departe de îngrijorările roase de neliniște, care tulbură mintea și despart inima de lucrurile mai bune și mai înalte.

Credința „nu se îngrijorează de viața ei, gândindu-se ce va mânca, nici de trup, cu ce se va îmbrăca” (Matei 6:25). Ea lasă acestea în grija lui Dumnezeu, care hrănește vrăbiile și îmbracă florile. Neamurile și necredincioșii sunt cei care se întreabă cu neliniște: „Ce vom mânca? sau: Ce vom bea? sau: Cu ce ne vom îmbrăca?” Tatăl nostru ceresc știe că avem nevoie de toate aceste lucruri. Este treaba Lui să poarte de grijă, iar lucrarea aceasta Îi aparține, așa că cel credincios o lasă în mâna Sa. El aruncă asupra Lui toată această grijă, căci El o poartă și va

purta de grijă de toate nevoile celui credincios (1 Petru 5:7). „Nu pot și nu trebuie”, spune credința, „să vorbesc împotriva lui Dumnezeu, asemenea israeliților, care spuneau: ‚Poate oare Dumnezeu să pună o masă în pustiu?’ După ce a dat apă, ‚poate El să dea și pâine? Poate El să facă rost de carne pentru poporul Său?’” (Ps. 78:19-20).

În al doilea rând, există *înțelepciunea carnală* și *încrederea firească și nedreaptă* chiar și în lucrurile legitime, de care credința se ferește cu atenție. Când Dumnezeu urmărește, tu să nu spui: „Asirianul nu ne va scăpa” sau „veți încăleca pe cai” (Osea 14:3). În boală, credința nu aleargă mai întâi la medic. Acesta a fost marele păcat al bunului Asa (2 Cron. 16:12). David a greșit grav atunci când a spus, chiar dacă numai în inima sa: „Nu este nimic mai bine pentru mine decât să fug în țara filistenilor” (1

Sam. 27:1). Vai, sărmâne David, la ce strata-gemă ai ajuns să recurgi! Ce, să te duci la fi-listenii netăiați împrejur? Oare pentru că nu există Dumnezeu în Israel? Vei desco-peri curând că acest loc de scăpare nu este decât o ieșire de sub binecuvântarea lui Dumnezeu. A crede că poți evita suferința păcătuiind înseamnă să-ți scapi degetul doar pentru a-i face loc unei lovituri de pumnal în inimă. A căuta și a obține izbăvirea pe căi nelegiuite înseamnă să pescuiești cu un cârlig de aur, să-l pierzi și să prinzi doar un peș-tișor fără valoare: să-ți salvezi trupul, dar să-ți nimicești sufletul.

În al treilea rând, credința se ferește *să Îl minimizeze sau să Îl limiteze* pe Sfântul lui Israel la anumite mijloace care țin de căi, momente sau manieră de eliberare, așa cum ni le închipuim noi. Este ca și cum am spune: dacă Dumnezeu nu mă ajută în felul

acesta, nimic nu mă mai poate ajuta; dacă El nu mă ajută acum, nu mă va ajuta niciodată. Credința își aduce aminte că acesta a fost păcatul israeliților care L-a provocat pe Dumnezeu: Ei „n-au încetat să-L ispitească pe Dumnezeu, și să Îl întărească pe Sfântul lui Israel” (Ps. 78:41). Așa a făcut Naaman spunând: „Eu credeam că va ieși la mine, se va înfățișa el însuși, va chema Numele Domnului, Dumnezeului lui, își va duce mâna pe locul rănii, și va vindeca lepra” (2 Împ. 5:11), căci, în mintea lui, nicio altă cale nu era potrivită. Așa își închipuia el că trebuie să se petreacă lucrurile, însă omul era la fel de orb pe cât era de lepros. El era deopotrivă mândru și vanitos în închipuirile lui, iar acum avea să afle că Cel Atotputernic nu navighează după busola îngustă a omului și nici nu dansează, ca să spunem așa, după cum îi cântă omul.

Există mai multe căi prin pădure, iar căile de ieșire din ea sunt întotdeauna mai multe decât ne putem închipui, chiar dacă momentan nu le vedem. Dumnezeu are mijloace extraordinare pentru a ne susține când cele obișnuite dau greș. El poate transforma otrăvurile în antidoturi, piedicile în ajutoare și chiar nimicirea în izbăvire. Nu are Ilie ce să mănânce? Ca să nu-i lipsească hrana, corbii cei lacomi îi vor fi bucătari și furnizori (1 Împ. 17:6). Este Iona în pericol de înec? Ca să nu se scufunde, Dumnezeu îi dă poruncă unei balene să-i fie și corabie, și cârmaci, ducându-l teafăr la țărm (Iona 2:10).

Credința știe că Dumnezeuul atotputernic poate lucra prin mijloace, fără mijloace, deasupra lor sau chiar împotriva lor. El face adesea ca unele mijloace care par cele mai probabile să-și piardă strălucirea și faima, pentru ca noi să observăm și să adorăm providența Sa

înțeleaptă, care descoperă și binecuvântează folosirea altor mijloace mai puțin probabile, și așa ajungem să preferăm Iordanul Lui în locul Abanei noastre (2 Împ. 5:12).

În al patrulea rând, credința se ferește cu atenție de *agitația nerăbdătoare, de cărtirea și răzvrătirea față de lucrările providenței lui Dumnezeu*. Acesta a fost marele prilej de poticnire al bietului Iona. Ce om irascibil! „Bine faci tu că te mâinii?”, îl întreabă Domnul, „și încă împotriva Dumnezeului tău?” „Da”, răspunde el, „bine fac că mă mâinii până la moarte!” (Iona 4:9). Acesta este poate cel mai nesocotit răspuns ieșit vreodată din gura unui om sfânt! Aaron, cel smerit, era mai bine învățat. El știa că nu este un lucru sigur și nici bun să dai cu piciorul în țepuș și că nu câștigi nimic dacă lovești din pintenii sau te răzvrătești împotriva lui Dumnezeu, ci doar primești mai multe

lovituri. De aceea, când Dumnezeu i-a ucis dintr-o dată pe amândoi fiii săi, el „a tăcut” cu smerenie, pentru că deopotrivă limba și inima i-au înghețat (Lev. 10:2-3).

Desigur, nu trebuie să fim nesimțitori sau împietriți în suferință. Dacă toți martirii ar fi fost paralizați și fără simțire înainte de a merge pe rug, suferințele lor ar fi fost mai puțin glorioase. Totuși, deși nu trebuie să fim apatici sau stoici, trebuie să fim răbdători și supuși. Nu trebuie să fim asemenea Mării Caspice, care nici nu se retrage, nici nu înaintază, ci trebuie să ne ferim să fim asemenea valurilor care se umflă, se agită și mugesc. Porumbeii lui Dumnezeu pot să se scuture din pricina slăbiciunii, dar ei nu trebuie să se comporte ca taurii prinși în plasă, care se zbat cu furie. „Stau mut”, spune David, „căci Tu lucrezi” (Ps. 39:9). Să lepădăm, așadar, privirile posomorâte care par

să protesteze împotriva suferinței noastre; ba mai mult, să ne ferim de ecourile și replicile cârtitoare în sufletele noastre împotriva lui Dumnezeu. Ele par să cedeze și să fugă, dar, asemenea pașilor, care trăgeau cu arcul în timp ce se retrăgeau, își îndreaptă pe ascuns săgețile nemulțumirii înapoi împotriva lui Dumnezeu.

În al cincilea rând, credința se ferește cu atenție de orice *îndoială neîntemeiată și păcătoasă cu privire la dragostea lui Dumnezeu în și sub suferințe*. Înclinația inimii lui Dumnezeu nu poate fi înțeleasă fără greș din ceea ce mâna Lui face. Adeseori, credința descoperă dragostea în inima lui Dumnezeu chiar atunci când nu vede decât încruntare pe fruntea Lui și știe că, de multe ori, când limba Lui muștră, inima Lui se înduioșează. „Îmi este Efraim un fiu scump, un copil iubit de Mine?” Este așa? Vai, nu! Mai degrabă

el este un copil încăpățânat, neascultător și lipsit de cuviință. Totuși, el este copilul Lui și, de aceea, ori de câte ori „vorbesc de el, Îmi aduc aminte cu gingășie de el, de aceea Îmi arde inima în Mine pentru el, și voi avea milă negreșit de el” (Ier. 31:20).

Mai mult, credința este atât de departe de a deduce că Dumnezeu Și-a alungat dragostea din inimă atunci când ia nuiua în mână, încât ea conchide exact contrariul: „Sunt iubit tocmai pentru că sunt pedepsit”. Nu este oare Domnul Cel care spune: „Eu mustru și pedepsesc pe toți aceia pe care-i iubesc” (Apoc. 3:19)?

Credința știe că mustrarea unui Tată nu este un semn al mâniei, ci una dintre cele mai clare dovezi ale dragostei. Este cu mult mai bine să fii un fiu pedepsit decât un fiu din curvie ferit de disciplină (Amos 3:2; Evrei 12:6, 8). Nu există mânie mai mare

decât aceasta: „Ce pedepse noi să vă mai dea, când voi vă răzvrătiți din ce în ce mai rău? Tot capul este bolnav, și toată inima suferă de moarte!” (Isaia 1:5). Totuși, „Îmi voi potoli mânia împotriva ta, și nu voi mai fi gelos pe tine; Mă voi liniști, nu voi mai fi supărat” (Ezec. 16:42). „Efraim s-a alipit de idoli: lasă-l în pace!” (Osea 4:17). Dumnezeu este cel mai mânios atunci când refuză să Se mai arate mândrit.

În al șaselea și ultimul rând, credința se ferește cu grijă de *leșin, prăbușire, depri-mare și disperare când credinciosul se află sub corecția lui Dumnezeu*. După cum credința socotește un păcat mare disprețuirea muștrării Domnului, tot astfel ea socotește o slăbiciune gravă să leșini atunci când El te pedepsește: „Fiule, nu disprețui pedeapsa Domnului, și nu-ți pierde inima când ești muștrat de El” (Evrei 12:5).

Din acest motiv, David și-a muștrat sufletul cu asprime: „Pentru ce te mârhești, suflete, și gemi înăuntrul meu? Nădăjduiește în Dumnezeu” (Ps. 42:11). „Dacă slăbești în ziua necazului, mică îți este puterea” (Prov. 24:10).

Cercetarea atentă a traiectoriei corabiei

Credința ia seama cu atenție la corabia în care călătorește, cercetând albia râului sau fundul mării pe unde trece. Oriunde ar fi, ea ia seama la chilele, balastul și pânzele ei, și se îngrijește ca toate să fie bine strânse și în stare bună.

Astfel, credința ia seama îndeosebi la chila corabiei, adică la corpul în care credința navighează, pentru a cultiva *mulțumirea sfântă*. Aceasta a fost cea mai înaltă și mai importantă lecție pe care Pavel, credinciosul, a învățat-o și a practicat-o vreodată: „M-am deprins să fiu mulțumit cu starea în care mă

găsesc” (Fil. 4:11). Despre Lady Jane Grey, acel înger pământesc, podoaba feminității, s-a spus că „făcea până și suferința să pară vrednică de iubit și că hainele de noapte ale necazurilor i se potriveau tot atât de bine ca veșmintele de zi”. Acest lucru este cu mult mai aplicabil mulțumirii sfinte, căci ea face ca orice stare, chiar și cea mai întunecată, să pară frumoasă. Dacă este mulțumit, un creștin apăsător de suferințe poate spune cu adevărat, împreună cu mireasa: „Sunt neagră, dar sunt frumoasă” (Cânt. 1:5).

De aceea, credința se îngrijește mai ales de acest har al mulțumirii și mărturisește că, deși nu s-ar putea mulțumi cu întreaga lume ca moștenire, ea trebuie, vrea și poate să fie mulțumită cu cea mai mică parte din ea, atât cât îi este necesar pentru călătorie. Are Agur hrană? Chiar dacă este o hrană simplă și obișnuită (Prov. 30:8), totuși ea

este „hrană” adevărată. Are Ioan Botezătorul haine? Chiar dacă sunt făcute din păr de cămilă (Matei 3:4), totuși ele sunt haine adevărate. Câtă vreme credința privește astfel lucrurile, ea se socotește obligată să fie mulțumită cu ele: „Dacă avem, dar, cu ce să ne hrănim și cu ce să ne îmbrăcăm, ne va fi de ajuns” (1 Tim. 6:8).

Credința ia seama, de asemenea, la balastul corabiei, care o echilibrează, și anume *smerenia*. Ea ține sufletul neclintit și îl ajută să reziste în furtună. Mândria este cea care umflă inima. Când un mădular este umflat, el crește în dimensiune, dar slăbește în putere și devine cu atât mai puțin capabil să poarte vreo povară pusă asupra lui. Smerenia a fost cea care l-a întărit pe Atanasie împotriva tuturor adversarilor și suferințelor sale și, după cum relatează Nazianz, el era cu adevărat smerit în inimă pe cât era de înalt

în valoare. Sufletul smerit se socotește „prea mic pentru toate îndurările” (Gen. 32:10) pe care le primește și pe drept vrednic de cele mai mari judecăți. De aceea, nu este de mirare că el poate îndura în lipsă sau poate suporta orice lucru cu răbdare.

În același timp, credința ia seama cu atenție la pânzele acestei corăbii bine echilibrate, iar pânzele sunt ilustrația *gândirii cerești*. Aceasta este catargul cel mai înalt și vela de vârf a credinței, prin care ea navighează cu un vânt prielnic către portul și limanul ei. Credința cugetă la lucrurile de sus, le gustă și își îndreaptă simțămintele spre ele, nu spre cele de pe Pământ (Col. 3:2). Inima ei se află acolo unde este comoara ei, anume în Cer. Credința știe că amestecul de pământ și zgură slăbește mult sufletul și îl face neputincios în suferință; în schimb, sufletul însuflețit de gândirea cerească, ce zboară în sus și

privește dincolo de stele, conchide că doar puțin, foarte puțin din făptura pământească este necesar pentru a-l trece prin pelerinajul acestei lumi. Aceasta îl face mult mai capabil să sufere.

Iată cum își cercetează credința corabia în care navighează cu multă grijă.

Urmărirea busolei după care credința se călăuzește

Credința urmărește cu grijă și claritate busola după care se călăuzește. În busola credinței există mai multe puncte sau, dacă vrei, mai multe maxime și axiome, după care credinciosul navighează în mijlocul celor mai negre furtuni și vijelii ale vieții.

De exemplu, în busola ei, credința vede *mâna Cerului*. În toate relele de care ne temem sau pe care le simțim, credința privește dincolo de ce este creat și își înalță inima spre Dumnezeu. Nu există nenorocire în

cetate, nici pedeapsă asupra mea sau a alor mei, care să nu fi fost rânduită de Domnul: „Sună cineva cu trâmbița într-o cetate, fără să se înspăimânte poporul? Sau se întâmplă o nenorocire într-o cetate, fără s-o fi făcut Domnul?” (Amos 3:6). Așa spune David: „Stau mut, nu deschid gura, căci Tu lucrezi” (Ps. 39:9). Domnul îi poruncise lui Șimeï să blesteme (2 Sam. 16:10), iar David putea citi mâna lui Dumnezeu la temelia poruncii, deși căpeteniile lui nu o puteau vedea. „N-ai avea nicio putere asupra Mea”, i-a răspuns Mântuitorul lui Pilat, „dacă nu ți-ar fi fost dată de sus” (Ioan 19:11). Iar sfântul Iov, când a fost jefuit de toate, nu a spus: „Domnul a dat, iar caldeenii și sabeenii au luat; Domnul m-a îmbogățit, dar Satana m-a jefuit”. Nu, ci, ca și cum toți ceilalți ar fi fost nimic sau simpli spectatori, el spune: „Domnul a dat și Domnul a luat”, numai El sau, cel puțin, în primul rând El (Iov 1:21).

De asemenea, credința are ochi să vadă că *Dumnezeu nu poate face nimic nedrept*. Orice lucru ar rânduî Împăratul Cerului, oricât de rău ni s-ar părea nouă, El nu poate face nimic greșit. Aceasta este o maximă măreață înscrisă în registrele veșniciei, una dintre legile fundamentale ale Cerului, și aceasta pentru că Dumnezeu este suveranul absolut, Domnul suprem, care nu cunoaște altă lege decât propria voie, care are domnia cea mai înaltă și mai lipsită de greșală, o domnie a neprihănirii. Mâna lui Dumnezeu este singura Lui regulă și, prin urmare, orice linie trasează El trebuie să fie dreaptă. Dumnezeul nostru este lege pentru Sine și numai El poate scrie pe edictele și hotărârile Sale imperiale: *Stat Pro Ratione Voluntas*. Dumnezeu face și poate face drept orice găsește de cuviință (Dan. 4:35) și El poate, pe drept, să reducă motivul tuturor acțiunilor Sale la propria voie.

Marele Olar poate face cu lutul Său orice dorește, fără să-L poată controla sau contrazice cineva câtuși de puțin: „Nu cumva vasul de lut îi va zice celui ce l-a făcut: ‚Pentru ce m-ai făcut așa?‘ Nu este olarul stăpân pe lutul lui, ca din aceeași frământătură de lut să facă un vas pentru o întrebuințare de cinste, și un alt vas pentru o întrebuințare de ocară?” (Rom. 9:20-21). Din acest motiv, credința socotește că este înțelept să nu joace rolul criticului cârcotaș al lucrărilor lui Dumnezeu, având în vedere că El singur este suprem, adică nu poate fi tras la răspundere, potrivit cuvintelor lui Elihu: „Dumnezeu este mai mare decât omul. Vrei dar să te cerți cu El, pentru că nu îi dă socoteală fiecăruia de faptele Lui?” (Iov 33:12-13).

Credinciosul își spune: „întrucât Dumnezeu este cu totul drept în Sine, El acționează

cel mai drept și față de mine”. Credința Îl îndreptățește pe Dumnezeu în toate lucrările Lui, adică recunoaște și mărturisește dreptatea Lui chiar și în cele mai aspre pedepse. Așa afirmă David: „Știu, Doamne, că judecățile Tale sunt drepte” (Ps. 119:75). Tot astfel biserica, aflată în robia babiloniană, cea mai grea judecată abătută vreodată asupra unui popor, își pune cu smerenie pecetea asupra dreptății lui Dumnezeu spunând: „Domnul este drept, căci m-am răzvrătit împotriva poruncilor Lui” (Plâng. 1:18). „Tu ai fost drept în tot ce ni s-a întâmplat, căci Te-ai arătat credincios, iar noi am făcut rău” (Neem. 9:33).

De altfel, nu este potrivit ca niște biete creaturi păcătoase, slabe și cu vederea îngustă să își croiască propriul destin, căci dacă ar face-o, asemenea copiilor nechibzuți, ar tăia fie prea mult, fie prea puțin, ori și-ar tăia propriile degete. Este bine pentru noi

că nici soarta și nici starea noastră nu se află în mâinile noastre, ci în mâinile lui Dumnezeu: „Soarta mea este în mâna Ta” (Ps. 31:15). „Nu vreau ceea ce-mi place mie”, spune credința, „ci ce Îi place Dumnezeului meu. El știe cel mai bine ce este bun pentru poporul Său, și eu știu că, dacă Dumnezeu mi-ar fi împlinit cererile și dorințele, aș fi pierit de mult timp. Băutura răcoritoare pe care am dorit-o atât de arzător în criza fierbinte a bolii mele mi-ar fi întezit flacăra și m-ar fi trimis repede în casa întunericului”. De aceea, când un păstor cinstit a fost întrebat ce vreme va fi astăzi, el a răspuns: „Vremea pe care o doresc eu”. „Nu”, i-a spus celălalt, „ci vremea pe care o dorește Dumnezeu”. „Așa este”, a răspuns păstorul, „căci orice dorește Dumnezeu va fi cu siguranță și pe placul meu”.

Pe deasupra, este mai bine să ne lipsească

mângâierile exterioare decât să ne bucurăm de ele în absența bunăvoinței Tatălui nostru ceresc. Ar fi fost mai bine pentru Israel să nu fi primit prepelițele, căci ospățul lor dulce a fost însoțit de un sos amar, deoarece, pe când carnea era încă în gurile lor, urgia lui Dumnezeu era în nările lor (Num. 11:20). „Vreți cu tot dinadinsul să aveți acest lucru și pe acela, și pe celălalt? Foarte bine, luați-l”, spune Dumnezeu, „dar luați și blestemul Meu odată cu el; primiți sacul, dar și otrava. Veți primi ce vreți, însă în mânie” (v. 1 Sam. 8:5-6, 10-12; Osea 13:11). Rahela, vrei copii, altfel te superi și mori (Gen. 30:1)? Vei avea copii, un Beniamin pentru Iosif al tău, dar el se va dovedi un Ben-Oni. Venirea lui va fi plecarea ta; viața lui va fi moartea ta (Gen. 35:18). Mai bine i-ar fi fost lui David dacă ar fi fost lipsit de Mical decât să o aibă, și ea să-i devină o cursă (1 Sam. 18:21).

Și chiar dacă lucrurile par rele, în realitate toate lucrează spre binele celor credincioși, și aceasta din două motive. Primul este că, pentru cei care Îl au pe Dumnezeu de partea lor, lucrurile nu pot fi decât bune. Celor trei tineri nu le-a fost rău în cuptorul aprins, câtă vreme Dumnezeu Se afla acolo (Dan. 3:25). Am putea să ni-l închipuim pe David umblând prin preajma morții și a primejdiei, și totuși lui nu-i merge rău, fiindcă Dumnezeu este cu el (Ps. 23:4).

Când Dumnezeu spune: „Eu voi fi cu tine” (cum a făgăduit în Isaia 43:2), credința spune: „Îl simt alături și aceasta înseamnă infinit mai mult pentru mine decât dacă mi-ar spune: „Pacea, sănătatea, reputația, cinstea și belșugul vor fi cu tine”. Dacă Dumnezeu este cu mine, am toate acestea și infinit mai mult. Prin ele aș avea doar un bine aparte, dar în Dumnezeu am tot binele”.

Dumnezeu, care este cu poporul Său în orice vreme, este cu el cel mai mult și în felul cel mai suav în vremurile cele mai grele. Pe măsură ce necazurile se înmulțesc în afara noastră, mângâierile se înmulțesc înăuntrul nostru: „După cum avem parte din belșug de suferințele lui Hristos, tot așa, prin Hristos avem parte din belșug și de mângâiere” (2 Cor. 1:5). Când copilul este cel mai bolnav, mama îl ține cel mai mult pe genunchi; când începe să leșine, atunci se răscolește dulapul pentru cel mai ales tonic. Așa a descoperit fericitul Baynham când le-a spus papistașilor sângheroși atunci când ei l-au legat de stâlpul pe care avea să fie ars: „O, papistași, voi vorbiți despre minuni; iată aici una adevărată: flăcările acestea sunt pentru mine un pat de trandafiri”. În asemenea vremuri, Dumnezeu le dă credincioșilor mai mult decât se așteaptă ei, ba chiar o porție sănătoasă de har. Partea armatei care se află

în luptă și îndură slujba cea mai grea este sigură că își va primi răsplata. Ce sunt toate făgăduințele dacă nu vase cu vin întăritor, puse la păstrare anume pentru ceasul suspinelor și deschise de Dumnezeu, de obicei, chiar atunci, fără amânare? „Cheamă-Mă în ziua necazului, și Eu te voi izbăvi, iar tu Mă vei proslăvi!” (Ps. 50:15).

Apoi totul este bine când se sfârșește cu bine. „Acum”, spune credința, „toate lucrările triste și întunecate au un sfârșit dulce, fie că mă gândesc la Dumnezeu, fie la mine însumi”. Mai întâi, în ce Îl privește pe Dumnezeu, acest dicton are o valoare aparte spre manifestarea înțelepciunii Sale infinite. El rânduiește atât de bine împrejurările providenței Sale, încât una o echilibrează pe cealaltă. Dumnezeu știe că, dacă eu aș prospera mereu, aș fi înclinat să mă umflu de mândrie și să fiu infatuat, astfel că îmi înțepă

balonul ca să iasă aerul. Dacă aş fi hrănit întotdeauna cu dulciuri, probabil aş ajunge la indigestie, așa că El amestecă dulcele cu aceste ingrediente amare. Dacă nu s-ar adăuga această notă gravă la trilul meu, n-aş produce niciodată o muzică armonioasă.

Adevărul că totul este bine când se sfârșește cu bine este validat și spre manifestarea puterii infinite a lui Dumnezeu. El Își aduce adesea poporul într-o stare în care el nu știe ce să facă, pentru ca atunci să afle ce poate face Domnul. „Domnul va judeca pe poporul Său dar va avea milă de robii Săi, văzând că puterea le este sleită, și că nu mai este nici rob nici slobod”; și „să știți dar că Eu sunt Dumnezeu, și că nu este alt dumnezeu afară de Mine” (Deut. 32:36, 39). Tot astfel: „Dar El i-a scăpat din pricina Numelui Lui”, și anume ca „să-Și arate puterea” (Ps. 106:8).

De asemenea, în ceea ce îi privește pe credincioși, providența lui Dumnezeu lucrează întotdeauna spre binele lor. Viața fiecărui sfânt este o tragicomedie, iar ultimul act îi încununează întreaga piesă. „Uite-te bine la cel fără prihană și privește pe cel fără vicleșug; căci omul de pace are un viitor” (Ps. 37:37). Din cel ce mănâncă va ieși mâncare. Suferința aceasta și cealaltă, ba chiar întreaga lor succesiune, „lucrează împreună spre binele” sfinților (Rom. 8:28), căci acest bine este ținta lui Dumnezeu. Așa cum dragostea este principiul din care El lucrează neîncetat, tot astfel binele sfinților este scopul pe care El îl propune și îl urmărește în toate lucrările providenței Sale, iar El nu Se abate niciodată de la acest scop. Focul dragostei nu se stinge din inima Lui și binele sfinților nu dispare din privirea Lui. Când Se încruntă, mustră și lovește, inima Lui arde totuși de dragoste, iar gândurile Lui

sunt îndreptate spre binele lor: „Îi voi privi cu un ochi binevoitor, și-i voi aduce înapoi în țara aceasta: îi voi așeza și nu-i voi mai nimici, îi voi sădi și nu-i voi mai smulge. Le voi da o inimă ca să înțeleagă că Eu sunt Domnul. Ei vor fi poporul Meu, iar Eu voi fi Dumnezeuul lor, dacă se vor întoarce la Mine cu toată inima lor” (Ier. 24:6-7; 29:11; Deut. 8:2, 16).

Dar ce fel de bine le face Dumnezeu sfinților Lui? În multe privințe, mai ales în privința curățirii de stricăciunile lor, a harurilor, a slujirii și a slavei lor:

(a) În curățirea și supunerea stricăciunilor sfinților, căci Domnul spune că „rodul acesta este înlăturarea păcatului” (Isaia 27:9 lit. KJV). Necazurile sunt saramura lui Dumnezeu, prin care îi păstrează pe sfinți ferți de putrezire. Țepușul lui Pavel din carne i-a fost dat pentru a-l împiedica să se

mândrească și pentru a-i omorî fala (2 Cor. 12:7). Tot răul pe care cuptorul aprins l-a făcut tinerilor din Daniel 3:24-25 a fost doar să le ardă funiile cu care erau legați. Și poftele noastre sunt legături, legături ale deșertăciunii, astfel că încercările de foc sunt trimise anume ca să le ardă și să le mistuie. Asemenea vremii de iarnă, necazurile sunt foarte folositoare pentru a nimici buruienile și paraziții pe care vara prosperității îi produce adesea. Dumnezeu este nevoit uneori să frece cu putere pentru a scoate murdăria înrădăcinată în firea noastră pământească. Acest tunet curăță aerul de vaporii molipsitori. O băutură amară înlătură tumorile rele. Oricât de mulți și de ascuțiți ar fi dinții necazurilor tale, ei nu fac decât să îndepărteze rugina din tine. Această zvârcolire în marea furtunoasă va curăța și mai bine vinul de drojdii. Sufletul este astfel limpezit, după cuvântul care spune: „Voi pune

a treia parte în foc și o voi curăți cum se curăță argintul” (Zah. 13:9).

(b) În ce privește harurile sfinților, spre încercarea lor și spre creșterea lor. Mai întâi, Dumnezeu dă harurile, apoi le încearcă și apoi le crește. „Încercarea credinței voastre” (1 Petru 1:7), spune apostolul, este ca focul care încearcă aurul, tot așa cum piatra de încercare îl testează. Bolile nu doar că necesită priceperea medicului, ci o și pun la încercare; tot astfel, furtunile testează iscusința cârmaciului care conduce corabia. Suferințele sfinților sunt tot atâtea pietre de încercare. Acum, chiar în viața aceasta, sfântul va afla clar dacă are o conștiință sănătoasă sau șubrețită, dacă aceasta poate merge bine pe cărări aspre. Aici se află „răbdarea și credința sfinților” (Apoc. 13:10), adică încercarea credinței și a răbdării lor. Apoi creșterea harurilor are loc la fel cum curățarea fitilului

face candela să ardă mai luminos. De aceea, sfinții „se laudă chiar și în necazuri” (Rom. 5:3), fiindcă suferințele le întăresc harurile. Privighetorile spirituale ale lui Dumnezeu nu cântă niciodată mai dulce decât atunci când au spinul în piept. Sfinții sunt făcuți, într-adevăr, dintr-un metal prețios, însă sunt mult prea înclinați să-și piardă ascuțișul. Iată de ce Dumnezeu îi ascute prin necazuri. El Își bate și își zdrobește făcliile pentru a le face să ardă mai luminos, și își încarcă cele mai alese corăbii cu destul balast pentru a le face să navigheze mai statornic. El zdrobește mirodeniile Sale pentru ca ele să răspândească o mireasmă mai puternică în lume: „Doamne, ei Te-au căutat, când erau în strâmtoare; au început să se roage, când i-ai pedepsit” (Isaia 26:16) . „Dumnezeu ne pedepsește pentru binele nostru, ca să ne facă părtași sfînțeniei Lui” (Evrei 12:10).

Aici cineva ar putea veni cu următoarea *obieție*: „Dar eu nu am găsit acest beneficiu prețios”. Ei bine, necazurile nu lucrează instantaneu. Este posibil să nu le simți imediat lucrarea. Hristos i-a spus lui Petru: „Ce fac Eu, tu nu pricepi acum, dar vei pricepe după aceea” (Ioan 13:7). Ulterior, însă, ele aduc „roada dătătoare de pace a neprihănirii” (Evrei 12:11).

(c) *În ce privește pregătirea sfinților pentru slujirile lor viitoare.* Suferințele mari sunt trimise adesea pentru a-i pregăti pe sfinți pentru slujbe extraordinare. Vedem aceasta în Iosif și Pavel. Iosif a fost aruncat într-o groapă, vândut ca rob în Egipt și închis acolo, și prin toate acestea, el a fost pregătit pentru slujba de la palat și ca să fie un părinte care să hrănească biserica lui Dumnezeu (Gen. 41:40-41). Dumnezeu cioplește și taie mai mult pietrele din capul

unghiului, fiindcă vrea ca ele nu doar să susțină clădirea, ci și să o împodobească. Dumnezeu plănuiește să zidească mult pe ele, astfel că le coboară temeliile foarte adânc. El vrea să vândă aceste diamante la un preț mare, motiv pentru care petrece atât de mult timp și folosește atâta pricepere pentru a le șlefui.

(d) În ce privește creșterea slavei viitoare a sfinților. Hristos a trecut de la cruce la Paradis, și la fel fac creștinii. Domnul a fost „desăvârșit prin suferințe” (Evrei 2:10), și la fel sunt sfinții care Îi sunt slujitori. Deși crucea sfinților nu merită prin ea însăși cununa, ea pregătește calea către „cununa vieții” (Iacov 1:12). Suferința lor „ușoară, de o clipă”, lucrează pentru ei „o greutate veșnică de slavă” (2 Cor. 4:17).

În al patrulea rând, chiar și *suferința foarte grea este mai puțin decât oamenii ar*

merita să primească din partea lui Dumnezeu. Oricare ar fi suferința, câtă vreme mă aflu aici, câtă vreme sunt încă în viață, ea este mult mai mică decât aş fi meritat: „După tot ce mi s-a întâmplat din pricina faptelor rele și a marilor greșeli pe care le-am făcut, măcar că, Tu, Dumnezeule, nu ne-ai pedepsit după fărădelegile noastre” (Ezra 9:13).

„Binecuvântat să fie Dumnezeu”, a strigat omul lui Dumnezeu în timpul unui acces de gută, că „deși este o durere ascuțită, ea nu este Iadul”. Cel mai rău lucru pe care îl putem simți în viața aceasta nu face nici cât a mia parte din ceea ce am merita în veșnicie. „Fiecare pas făcut de partea aceasta a Iadului este îndurare”, spunea un credincios care a înțeles cum stau lucrurile. Dumnezeu este plin de har chiar și în cea mai mare asprime a Sa, și Își aduce aminte de îndurare în mijlocul judecății. Despre Așter se

spune că „zăvoarele tale să fie de fier și de aramă” și totuși „puterea ta să țină cât zilele tale” (Deut. 33:24-25). Tot astfel, Dumnezeu amestecă asprimea Sa cea mai mare cu untdelemnul îndurării Lui, pedepsind cu măsură (Isaia 17:6), ba chiar cu îndurare, cu o îndurare infinită. Eu, care meritam lovitura securii călăului, sunt pedepsit aici doar cu o nuia de tată. Dumnezeu retează doar câteva ramuri prea încărcate, deși, în dreptate, ar putea smulge vița cu rădăcină și cu ramuri, și ar putea s-o arunce în flăcările veșnice.

În final, oricât de rău ne-ar fi viața sau circumstanțele prezente, viitorul nostru va fi cu siguranță mai bun. Așa spune psalmistul: „Un val cheamă un alt val, la vuietul căderii apelor Tale; toate talazurile și valurile Tale trec peste mine. Ziua, Domnul îmi dădea îndurarea Lui, iar noaptea,

cântam laudele Lui, și înălțam o rugăciune Dumnezeului vieții mele” (Ps. 42:7-8). La fel spune biserica în Mica 7:7-9:

„Eu însă voi privi spre Domnul, îmi voi pune nădejdea în Dumnezeul mântuirii mele, Dumnezeul meu mă va asculta. Nu te bucura de mine, vrăjmașă, căci chiar dacă am căzut, mă voi scula iarăși, chiar dacă stau în întuneric, totuși Domnul este Lumina mea! Voi suferi mânia Domnului, căci am păcătuit împotriva Lui, până ce El îmi va apăra pricina și-mi va face dreptate; El mă va scoate la lumină, și voi privi dreptatea Lui”.

Mai specific, credința conchide că necazurile nu vor fi veșnice. Chiar dacă noaptea este întunecată și lungă, vor veni și zorii zilei, cu o lumină mângâietoare, iar Dumnezeul meu nu mă va muștra mereu, căci El

„nu ceartă în veci” (Isaia 57:16). „Nu te teme nicidecum de ce ai să suferi. Iată că diavolul are să îi arunce în temniță pe unii din voi, ca să vă încerce. Și veți avea un ne-caz de zece zile. Fii credincios până la moarte, și-ți voi da cununa vieții” (Apoc. 2:10).

De asemenea, credința conchide că severitatea suferinței este un prilej al izbăvirii din partea lui Dumnezeu, oricât de ciudat ar părea. Când anumite animale sunt cel mai intens năpădite de lăcuste, atunci, și nu mai devreme, vin în ajutor niște păsări mici, care culeg acele lăcuste și aduc eliberarea fericită. „Acum Mă scol, și le aduc mântuire celor obijduiți”, zice Domnul (Ps. 12:5). „Domnul va judeca pe poporul Său, dar va avea milă de robii Săi, văzând că puterea le este sleită, și că nu mai este nici rob, nici slo-bod” (Deut. 32:36). „Domnul va purta de

grijă. De aceea se zice și azi: „La muntele unde Domnul va purta de grijă” (Gen. 22:14).

În final, Cerul va răsplăti totul în ziua de apoi, acolo unde orice lacrimă va fi ștearsă (Apoc. 21:4). Plăcerea și siguranța limanului vor compensa mai mult decât pe deplin primejdia și greutatea călătoriei într-acolo. Credința triumfă știind că acela care, pentru Hristos, în ascultare de voia lui Hristos, la Cuvântul lui Hristos și urmărind slava lui Hristos, suportă aici cea mai aspră cunună de spini, va avea, prin Hristos, tâmplele încercuite de cea mai strălucitoare cunună a slavei în veacul viitor. Aici el va primi însuțit, iar în veacul viitor viața veșnică (Marcu 10:30).

DESPRE AUTOR

Thomas Lye s-a născut la Chard, în comitatul Somersetshire, pe 25 martie 1621. În anul 1636 a fost admis la Wadham College din Oxford, unde a urmat cursurile până în vara anului următor, după care a fost transferat la Cambridge, când orașul Oxford a fost desemnat ca garnizoana regelui Charles I. Thomas a absolvit în anul 1647, după care s-a întors la Oxford, unde a fost ordinar capelan la Wadham College și ulterior desemnat ca director la Universitate în mai 1649.

La scurt timp după aceea, el a fost ordinar predicator la congregația din Chard. Pe 24 august 1651, Thomas a predicat pentru ultima oară în acea congregație, fiind catarisat pentru refuzul de a jura loialitate față de regimul lui Cromwell. El a revenit apoi

predicator la Chard până în 1657, când a fost ales de enoriașii din Allhallows să îl înlocuiască pe Cardell, care fusese îndepărtat din slujire. Thomas a fost foarte sârguincios mai ales în catehizarea tinerilor, mulți dintre ei ajungând să fie foarte bucuroși în cunoașterea lucrurilor sfinte, ca urmare a metodei lui admirabile de instruire. El nu era mulțumit cu simpla transmitere a cunoașterii teoretice, ci și-a dat toate silințele ca învățătura să ajungă la inimă, adaptând maniera de învățare la abilitățile tinerilor, care îl îndrăgeau neîncetat.

Mulți tineri din Londra și din împrejurimi au relatat cu plăcere că îi erau îndatorați până la finalul vieților lor pentru că în acei ani ai tinereții au fost atât de bine instruiți în principiile fundamentale ale credinței. „Îmi aduc aminte cum buna mea mamă”, a spus Edmund Calamy, „mă ducea de mână și mă

punea în grija fratelui Thomas Lye, ca să urmez învățătura catehetică dată de el în după-amiezile de sâmbătă la Dyers' Hall, ea însăși fiind catehizată de el în anii tinereții”.

Pe data de 17 august 1662, Thomas Lye a predicat un mesaj foarte emoționant de luat rămas bun, din Filipeni 4:1, mesaj pe care l-a început astfel: „Dragii mei, îmi aduc aminte foarte bine că, pe 24 august 1651, eram sub sentința alungării din slujire, și că în acea zi am predicat un alt mesaj de rămas bun, fiind apoi alungat dintre voi, pentru că nu puteam depune jurământ împotriva regelui meu. Dar iată-mă acum la a doua încercare. Pe atunci nu puteam să jur, și Dumnezeuul Cerului să nu mă mai aducă într-o astfel de situație. Sunt gata să cred că aș putea să fac orice pentru această congregație iubitoare, cu excepția păcatului. Dar pentru că, preaiubiților, a fost emisă o nouă

sentință împotriva noastră, și nu mă pot conforma cerințelor lor ca să pot scăpa de ea, aceasta este ultima zi rânduită în care să predic aici. Cu ajutorul lui Dumnezeu, vă voi vorbi la fel cum v-aș vorbi dacă ar fi să mă aflu în clipa morții”.

Thomas Lye a murit pe data de 7 iunie 1684, fiind îngropat în cimitirul bisericii din Clapham, oraș în care predicase în mod obișnuit după ce a fost alungat din slujirea oficială și unde și-a continuat slujirea de învățătură catehetică printre neconformiști.

Anexă.

ÎNTREBĂRI PENTRU STUDIU ȘI REFLECȚIE

CAPITOLUL 1. NATURA ÎNCREDERII ÎN DUMNEZEU

- (1) Cum ai deosebi încrederea autentică în Dumnezeu de încumetarea de a-ți asuma riscuri nesăbuite și de a aștepta ca Dumnezeu să te ocrotească indiferent de alegerile tale?
- (2) Autorul descrie încrederea ca pe o cunoaștere corectă a lui Dumnezeu, primirea cu credință a adevărului Său și sprijinirea întregului suflet pe El. Ce aspecte ai nevoie să aprofundezi cel mai mult și de ce?
- (3) Cum se poate vedea încrederea ta în Dumnezeu în viața ta zilnică prin disciplinele rugăciunii, ascultării și bucuriei,

chiar și atunci când persistă temeri sau
îndoieli?

CAPITOLUL 2. MARELE OBIECT AL ÎNCREDERII CREȘTINULUI

- (1) De ce susține autorul că Dumnezeu trebuie să fie obiectul suprem și unic al încrederii creștinului? Ce se schimbă în viața ta când te sprijini în ultimă instanță pe altceva?
- (2) Ce surse false de siguranță, de exemplu propriile abilități, merite, bunuri materiale sau sprijinul oamenilor, pot ajunge să ocupe locul care Îi aparține lui Dumnezeu în ce privește încrederea?
- (3) Gândește-te la o situație în care ai fost tentat să te bazezi exclusiv pe propriile resurse, abilități sau o altă persoană. Cum ai putea să-ți îndrepți încrederea spre Dumnezeu, folosind totodată cu înțelepciune

mijloacele disponibile?

CAPITOLUL 3. TEMEIURILE SIGURE ȘI STABILE ALE ÎNCREDERII ÎN DUMNEZEU

- (1) Care dintre temeiurile prezentate de autor – puterea lui Dumnezeu, bunătatea și îndurarea Lui, făgăduințele, credincioșia, providența și relația Sa cu poporul Său – îți întărește cel mai mult încrederea? De ce?
- (2) Cum te ajută caracterul neschimbător și credincioșia lui Dumnezeu să rămâi încrezător în El atunci când împrejurările par să contrazică ceea ce sperai să se petreacă?
- (3) Alege un adevăr despre Dumnezeu sau o făgăduință biblică din perspectiva capitolului și explică felul concret în care te-ar putea sprijini într-o situație cu care te confrunți acum.

CAPITOLUL 4. ÎMPREJURĂRILE PENTRU EXERCITAREA ÎNCREDERII

- (1) De ce este încrederea în Dumnezeu potrivită „în orice vreme”, atât în perioadele de prosperitate, cât și în cele de necaz? În care dintre aceste perioade îți este mai greu să te încrezi în El?
- (2) Cum reacționezi de obicei când nu știi ce să faci, când te simți fără putere sau când ajutorul întârzie? Ce ar însemna, în acel context, să-ți îndrepti privirea spre Dumnezeu?
- (3) Care este împrejurarea actuală în care ai cea mai mare nevoie să exersezi încrederea? Ce atitudine sau acțiune ai putea schimba pentru a răspunde prin credință, nu prin teamă, cărtire față de voia lui Dumnezeu, deznădejde, depresie sau disperare?

CAPITOLUL 5. ÎNCREDEREA ÎN DUMNEZEU ÎN VREMURI DE BELȘUG ȘI PROSPERITATE

- (1) Ce pericole spirituale pot apărea atunci când lucrurile merg bine: mândrie, auto-suficiență sau să uiți de Acela de la care vin binecuvântările? Cum se pot manifesta acestea subtil în circumstanțele de acest fel din viață?
- (2) Cum pot recunoștința, lauda, smerenia și dedicarea față de Dumnezeu să arate că ne încredem în El ca Acela care ne dă toate lucrurile, nu doar în darurile primite din mâna Lui bună?
- (3) Privește la resursele, reușitele și bucuriile pe care le-ai avut în viață sau de care ai parte chiar în prezent. Cum ai putea să le primești cu recunoștință și să le folosești astfel încât să-L onorezi pe Dumnezeu, fără să-ți găsești siguranța ultimă în ele?

CAPITOLUL 6. ÎNCREDEREA ÎN DUMNEZEU ÎN VREMURI DE TRISTEȚE, NECAZURI, LIPSURI ȘI SUFERINȚE

- (1) Cum poate credința să ne susțină în suferință fără să ne forțeze să negăm durerea sau să pretindem că nu suntem afectați de ea?
- (2) Cum se poate exprima încrederea în Dumnezeu atunci când nu vedem încă o cale de ieșire din situația prezentă? Ce diferență există între a-I încredința lui Dumnezeu povara și a cădea în cârtire, nerăbdare, deznădejde sau disperare?
- (3) La ce adevăruri despre Dumnezeu și providența Lui ai putea face apel cel mai repede în perioadele de lipsuri, tristețe, boală, necazuri sau suferință? Ce practici sau discipline spirituale te-ar ajuta să continui să te rogi, să faci binele și să aștepți cu răbdare?

ÎNTREBĂRI APLICATIVE FINALE

- (1) Privind la toate cele șase capitole ale acestei cărți, ce ai înțeles mai clar despre ce înseamnă să te încrezi în providența lui Dumnezeu atât în vremuri bune, cât și în vremuri grele?
- (2) Care este sprijinul fals de care ești cel mai tentat să te agăți și ce adevăr despre Dumnezeu te-ar ajuta să-ți reasezi încrederea în El?
- (3) Care este un pas concret pe care ești hotărât să îl faci în următoarea perioadă pentru a trăi mai clar și mai hotărât prin încrederea în Dumnezeu, în rugăciune, ascultare, recunoștință sau răbdare?



MAGNA GRATIA

Noi vestim Evanghelia harului

Asociația MAGNA GRATIA este o organizație creștină non-profit care își concentrează eforturile pe proclamarea Evangheliei prin literatură consecventă doctrinar, prin evanghelizare și echiparea bisericilor evanghelice de limba română.

Dacă ai fost binecuvântat citind această carte, poți ajuta la binecuvântarea altor credincioși, astfel:

1. Recomandă mai departe această carte!
2. Scrie o recenzie pe pagina noastră de internet de unde ai descărcat această carte.
3. Vizitează pagina noastră de internet la **magnagratia.org** și află mai multe despre lucrarea noastră, și citește GRATUIT cele peste 450 de cărți ale unora dintre cei mai buni autori creștini din istorie.
4. Rămâi conectat la noutățile MAGNA GRATIA vizitând profilele noastre de social media și abonându-te la noutăți pe email, așa încât să fii anunțat când publicăm resurse noi.
5. Roagă-te pentru noi.
6. Donează și ajută-ne să mergem mai departe. Donațiile se pot face online pe pagina noastră de internet.

Pentru orice alte informații, scrie la contact@magnagratia.org.

magnagratia.org